

แนวทางการยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET , NT, RT

เอกสารลำดับที่ 2/2566

กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

คำนำ

การประเมินคุณภาพทางการศึกษาถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญในการสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของการประเมินผลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งให้ความสำคัญของการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการวางแผน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภาระงานเกี่ยวข้องกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET, NT, RT จึงได้รวบรวมเอกสารฉบับนี้ขึ้นมา เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษา

เอกสารการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับนี้ ได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับนโยบายวิถีนวัตกรรม เด็กยุค 1 เป็นที่ 1 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET, NT, RT ซึ่งกลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จึงได้จัดทำแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET, NT, RT ขึ้น สำหรับใช้ในการพัฒนาผู้เกี่ยวข้องให้นำระบบของการวัดและประเมินผลไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสำหรับศึกษานิเทศก์ใช้ประกอบในการนิเทศบุคลากรในสถานศึกษา โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับปรับปรุงเล่มนี้จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา

พฤษภาคม 2566

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET, NT, RT	1
การนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4
การวิเคราะห์ผลการทดสอบ	5
การสื่อสารสร้างความเข้าใจ	13
การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล	18
การสนับสนุนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	44
การนิเทศ กำกับ ติดตาม	53
ภาคผนวก	58
คณะผู้จัดทำ.....	66

การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. หลักการและเหตุผล

จุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2566 จุดเน้นที่ 6 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีปฏิสัมพันธ์กับ กิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ (Active Learning) มีการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน (Assessment for Learning) ทุกระดับ

ตัวชี้วัดตามนโยบายเร่งด่วน (Quick Policy) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2566 ข้อที่ 5 ระดับความสำเร็จของการนำผล O-NET/NT/RT หรือผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนอื่น ๆ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ “เด็กอุดร 1 เป็นที่ 1” ใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน ปีงบประมาณ 2566 ด้านคุณภาพครู การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) ประเด็นท้าทาย การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ปีการศึกษา 2565 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับเขตพื้นที่ที่มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้น 0.05 โรงเรียนในสังกัดมีผลการพัฒนาน้อยกว่าร้อยละ 3 จำนวน 122 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 55.70 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับเขตพื้นที่ที่มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้น 1.38 โรงเรียนในสังกัดมีผลการพัฒนาน้อยกว่าร้อยละ 3 จำนวน 28 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.66

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (National Test : NT) ปีการศึกษา 2565 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับเขตพื้นที่ที่มีพัฒนาการเพิ่มขึ้น + 2.60 โรงเรียนในสังกัดมีผลการพัฒนาน้อยกว่าร้อยละ 3 จำนวน 117 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.42

ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test : RT) ปีการศึกษา 2565 ชั้น ป.1 ระดับเขตพื้นที่ที่มีพัฒนาการเพิ่มขึ้น 8.39 โรงเรียนในสังกัดมีผลการพัฒนาน้อยกว่าร้อยละ 3 จำนวน 71 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.42

2. เป้าหมาย

2.1 เจริญปริมาณ

1) จำนวนโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) มีพัฒนาการสูงกว่าร้อยละ 3 เพิ่มขึ้นจากฐานเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จาก 31 โรงเรียนเป็น 50 โรงเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก 7 โรงเรียนเป็น 11 โรงเรียน

2) จำนวนโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (NT) มีพัฒนาการสูงกว่าร้อยละ 3 เพิ่มขึ้นจากฐานเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 (จาก 151 โรงเรียนเป็น 166 โรงเรียน)

3) จำนวนโรงเรียนที่มีผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) มีพัฒนาการสูงกว่าร้อยละ 3 เพิ่มขึ้นจากฐานเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (จาก 57 โรงเรียนเป็น 91 โรงเรียน)

2.2 เชิงคุณภาพ

- 1) นักเรียนมีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 2) ครูเป็นมืออาชีพในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Active Learning
- 3) สถานศึกษามี Best Practice

3. วิธีการ

ใช้รูปแบบ UDON 1 ดังนี้

U : Understanding

1) การศึกษาผลการทดสอบ O-NET/NT/RT นักเรียนรายบุคคล ระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ เปรียบเทียบย้อนหลัง 3 – 5 ปี วิเคราะห์หาสาเหตุและปัญหา กำหนดแนวทางการพัฒนา จัดทำแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ Active Learning

D : Development

- 3) การประชุมบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการนำแผนยกระดับไปสู่การปฏิบัติ
- 4) กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) การถอดบทเรียน

O : Operation

5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning

7) การนิเทศ ติดตาม

N : Network

- 8) กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Best Practice ที่ประสบผลสำเร็จ ระดับกลุ่มโรงเรียน
- 9) การประกวด Best Practice ที่ประสบผลสำเร็จระดับเขตพื้นที่

1 : Number One

นักเรียนมีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4. แนวทางการดำเนินงาน

4.1 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน O-NET รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ NT รายงานผลการประเมินความสามารถในการอ่าน RT ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้โรงเรียนนำข้อมูลไปเปรียบเทียบกับโรงเรียนในกลุ่ม หรือขนาดโรงเรียนเดียวกัน และนำผลไปปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2) นำผลการทดสอบ O-NET, NT, RT มาวิเคราะห์เพื่อวางแผน กำหนดนโยบาย และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน

3) แต่งตั้งคณะทำงาน ร่วมวางแผน จัดทำแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้แนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา

5) สรุป รายงานผลการดำเนินงาน

4.2 ระดับโรงเรียน

1) ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูที่เกี่ยวข้องนำผลการทดสอบรายบุคคล ระดับโรงเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ โดยศึกษาจากแนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของระดับเขตพื้นที่ เพื่อค้นหากลุ่มสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วนของสถานศึกษา และค้นหาปัญหาหรือสาเหตุเกิดจากครูผู้สอน ผู้เรียน หรือสาเหตุอื่น ๆ

2) สถานศึกษานำข้อมูลที่วิเคราะห์ รวมทั้งสภาพปัญหาที่พบ นำเสนอต่อที่ประชุมระดับโรงเรียน มาวางแผนเพื่อร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ แผนพัฒนาการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4) ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศ กำกับ การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน

5) สรุป รายงานผลการดำเนินงาน

5. เกณฑ์การประเมิน

ผลการทดสอบ O-NET/NT/RT ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้นร้อยละ 3

6. แหล่งข้อมูลศึกษาเพิ่มเติม

6.1 www.neits.or.th

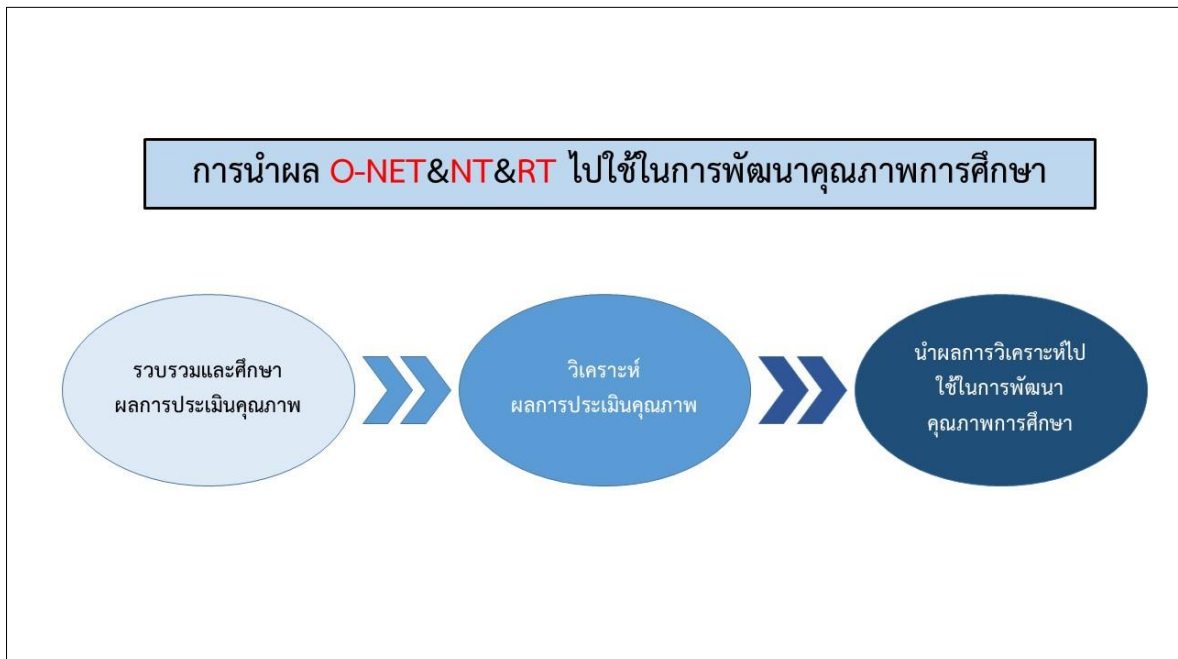
6.2 <http://bet.obec.go.th>

การนำผลการทดสอบไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในแต่ละปีการศึกษาสถานศึกษาที่เข้าร่วมทำการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT จะได้แบบรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ซึ่งประกอบไปด้วยแบบรายงานผลของนักเรียนเป็นรายบุคคล และแบบรายงานผลระดับโรงเรียน ซึ่งแบบรายงานต่าง ๆ จะมีข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญมากมาย แต่ในความเป็นจริงบุคลากรส่วนใหญ่มักให้ความสนใจอยู่กับข้อคำถามเพียง 3 ข้อคำถาม คือ

1. “ผลการทดสอบของเราสูงกว่าระดับประเทศกี่วิชา ?”
2. “ผลการทดสอบของเราสูงกว่าปีที่ผ่านมาหรือไม่ ?” และ
3. “ผลการทดสอบของเราอยู่ที่เท่าไรของเขตฯ ?”

แต่ในความเป็นจริงแล้วแบบรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติให้ข้อมูลสารสนเทศมากกว่าคำตอบของข้อคำถามข้างต้น ซึ่งสารสนเทศที่ได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติสามารถนำไปสู่การวิเคราะห์หาจุดอ่อนหรือปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหารวมทั้งจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งจะถือว่า เป็นการยกระดับคุณภาพผู้เรียนจากสภาพปัญหาที่แท้จริง ดังนั้นแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละปีการศึกษาไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกัน ควรแตกต่างกันตามสภาพปัญหาและบริบทของสถานศึกษาในแต่ละปี

การวิเคราะห์ผลการทดสอบ

การวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ เป็นขั้นตอนแรกที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการหลังจากที่มีการประกาศผลการทดสอบ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์หาจุดอ่อนหรือปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหารวมทั้งจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หรือแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องทำความรู้จักเกี่ยวกับแบบรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติทุกฉบับก่อน ทั้งนี้แบบรายงานต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

1. การศึกษาแบบรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT

1.1 แบบรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

1) การรายงานระดับบุคคล

ผู้เรียนสามารถเข้าดูผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในระบบโดยเลือก (ประกาศผลสอบรายบุคคล) และพิมพ์เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระบบจะแสดงแบบรายงาน ได้แก่ แบบสรุปรายงานผลการทดสอบรายบุคคล

2) ระดับโรงเรียน

โรงเรียนสามารถเข้าดูผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในระบบโดยรหัสผู้เข้าใช้และรหัสผ่านของโรงเรียน ประกอบด้วยแบบรายงาน ดังนี้

ฉบับที่ 1 ผลการทดสอบรายบุคคลสำหรับโรงเรียน

ฉบับที่ 2 ค่าสถิติแยกตามมาตรฐานการเรียนรู้สำหรับโรงเรียน

ฉบับที่ 3 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบถูกในแต่ละข้อสำหรับโรงเรียน

ฉบับที่ 4 ช่วงคะแนนของผู้เข้าสอบ สำหรับโรงเรียน

ฉบับที่ 5 ค่าสถิติแยกตามสาระสำหรับโรงเรียน

ฉบับที่ 6 ค่าสถิติแยกตามรายวิชาสำหรับโรงเรียน

1.2 แบบรายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT)

1) การรายงานระดับบุคคล

ผู้เรียนสามารถเข้าดูผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระบบโดยเลือก (ประกาศผลสอบรายบุคคล คลิ๊กที่นี่) และพิมพ์เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระบบจะแสดงแบบรายงาน ได้แก่

Student 01: แบบสรุปรายงานผลการประเมินของผู้เรียน

2) การรายงานระดับโรงเรียน

โรงเรียนสามารถเข้าดูผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระบบโดยรหัสผู้เข้าใช้และรหัสผ่านของโรงเรียน ประกอบด้วยแบบรายงาน ดังนี้

School 01: แบบสรุปรายงานผลการประเมินผู้เรียนของโรงเรียน

School 02: แบบรายงานค่าสถิติพื้นฐานผลการประเมินผู้เรียนของโรงเรียน

School 03: แบบรายงานผลการประเมินผู้เรียนจำแนกรายบุคคลในแต่ละด้าน

School 04: แบบรายงานผลการประเมินผู้เรียนจำแนกรายบุคคลในแต่ละตัวชี้วัด

School 05: แบบรายงานจำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบถูกรายข้อ

School 06: แบบรายงานจำนวนนักเรียนจำแนกตามช่วงคะแนนของผลการประเมินผู้เรียน

School 07: แบบรายงานผลการประเมินผู้เรียนเรียงลำดับตามคะแนนค่าเฉลี่ยนักเรียน

School 08: แบบรายงานผลการประเมินผู้เรียนของโรงเรียน เปรียบเทียบ 3 ปีย้อนหลัง

School 09: แบบรายงานค่าสถิติพื้นฐานผลการประเมินผู้เรียนจำแนกรายบุคคล

1.3 แบบรายงานผลการประเมินความสามารถในการอ่าน (RT)

1) การรายงานระดับบุคคล

ผู้เรียนสามารถเข้าดูผลการประเมินการอ่านของผู้เรียนในระบบโดยเลือก (ประกาศผลสอบรายบุคคล คลิ๊กที่นี่) และพิมพ์เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระบบจะแสดงแบบรายงาน ได้แก่

R-Student 01: แบบสรุปรายงานผลการประเมินของผู้เรียน

2) การรายงานระดับโรงเรียน

โรงเรียนสามารถเข้าดูผลการประเมินโดยพิมพ์รหัสผู้เข้าใช้และรหัสผ่านของโรงเรียน ประกอบด้วยแบบรายงาน ดังนี้

R-School 01: แบบสรุปรายงานผลการประเมินผู้เรียนของโรงเรียน

R-School 02: แบบรายงานค่าสถิติพื้นฐานผลการประเมินผู้เรียนของโรงเรียน

R-School 03: แบบรายงานผลการประเมินผู้เรียนจำแนกรายบุคคลในแต่ละด้าน

R-School 04: แบบรายงานผลการประเมินผู้เรียนจำแนกรายบุคคลในแต่ละองค์ประกอบ

ดังนั้น ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT มีผลการประเมินซึ่งได้สารสนเทศที่แตกต่างกัน ซึ่งสถานศึกษาควรทำการวิเคราะห์หาสารสนเทศตามแบบรายงานแต่ละฉบับของแต่ละสถานศึกษา

2. การวิเคราะห์หากกลุ่มสาระการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่ปรับปรุง เร่งด่วน

หลักในการวิเคราะห์หากกลุ่มสาระการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่ปรับปรุงเร่งด่วน ให้สถานศึกษาพิจารณาเปรียบเทียบผลการทดสอบในภาพรวมของสถานศึกษากับเกณฑ์การตัดสิน (cut score) ที่ผู้พิจารณากำหนดขึ้น ซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณามี 3 ประเภท คือ

2.1 เกณฑ์การตัดสินแบบอิงกลุ่ม (Group-based Decision) เป็นการเปรียบเทียบผลการทดสอบในภาพรวมของสถานศึกษากับผลการทดสอบของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในปีการเดียวกัน เช่น คะแนนเฉลี่ยของประเทศ คะแนนเฉลี่ยของต้นสังกัด คะแนนเฉลี่ยของจังหวัด หรือคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มของสถานศึกษาที่มีขนาดเดียวกับสถานศึกษา เป็นต้น

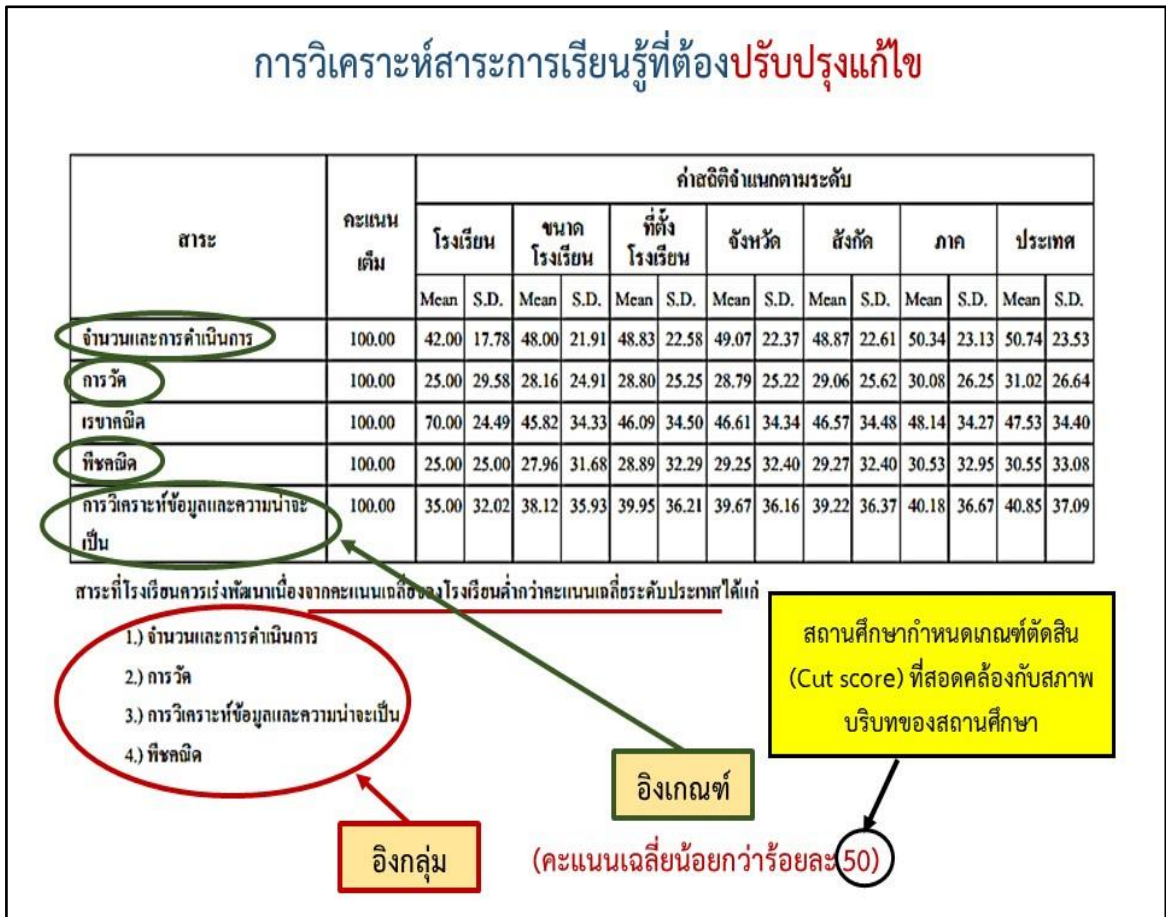
2.2 เกณฑ์การตัดสินแบบอิงเกณฑ์ (Criteria-based Decision) เป็นการเปรียบเทียบผลการทดสอบในภาพรวมของสถานศึกษากับค่าคะแนนคงที่ที่เกณฑ์ในตัดสิน (cut score) ที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนด ซึ่งเกณฑ์ในการตัดสินนี้จะต้องอยู่บนฐานของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในปีการศึกษาที่ผ่านมา ของสถานศึกษา และศักยภาพของสถานศึกษาอีกด้วย ซึ่งเกณฑ์ในการตัดสินสามารถกำหนดได้ ดังต่อไปนี้

กรณีที่ 1 คะแนนของมาตรฐาน/สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในแต่ละปีไม่มีทิศทางที่ชัดเจน ให้ใช้คะแนนเฉลี่ยรวมของทุกปี เป็นเกณฑ์การตัดสิน

กรณีที่ 2 คะแนนของมาตรฐาน/สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในแต่ละปีลดลงอย่างต่อเนื่อง ให้ใช้คะแนนเฉลี่ยรวมของทุกปี เป็นเกณฑ์การตัดสิน

กรณีที่ 3 คะแนนของมาตรฐาน/สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในแต่ละปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ให้ใช้คะแนนเฉลี่ยปีปัจจุบันรวมกับระยะห่างของคะแนนปีปัจจุบันกับคะแนนปีที่ผ่านมา เป็นเกณฑ์การตัดสิน

สถานศึกษาสามารถเลือกใช้เกณฑ์การตัดสินในการพิจารณากลุ่มสาระการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่ปรับปรุงเร่งด่วน ได้ตามความเหมาะสมโดยให้ยึดบริบทของสถานศึกษาเป็นสำคัญ

ศึกษาและใช้แบบฟอร์มการวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้อยหลัง 3-5 ปี การศึกษา เพื่อค้นหากลุ่มสาระการเรียนรู้ สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน และศึกษาตัวอย่างการกรอกข้อมูลในภาคผนวก

2.3 เกณฑ์การตัดสินแบบอิงพัฒนาการ (Growth-based Decision) เป็นการเปรียบเทียบผลการทดสอบของสถานศึกษาในปีการศึกษาปัจจุบันกับปีการศึกษาที่ผ่านมา

ข้อจำกัด ผลการเปรียบเทียบแบบอิงพัฒนาการอาจยังไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากเป็นคะแนนจากนักเรียนคนละกลุ่ม และแบบทดสอบคนละฉบับ ส่วนใหญ่ปรับแก้ โดยการใช้การแปลงคะแนนเฉลี่ยในแต่ละปีให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (Z-score หรือ T-score) เพื่อให้อยู่บนมาตรฐานเดียวกัน แล้วจึงทำการเปรียบเทียบคะแนน ซึ่งผลที่ได้อาจมีความแตกต่างจากการเปรียบเทียบโดยตรง

3. การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา (มาตรฐานการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่ปรับปรุงเร่งด่วน)

การวิเคราะห์หาสาเหตุของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (มาตรฐานการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่ปรับปรุงเร่งด่วน) ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น สถานศึกษาสามารถพิจารณาจากการวิเคราะห์มาตรฐาน/สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วนย้อนหลัง 3-5 ปี ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่จะมาจากคุณภาพของผู้เรียน หรือการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ซึ่งผลการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาจากการพิจารณาดังกล่าว พอสรุปสาเหตุของปัญหาได้ดังต่อไปนี้

กรณีที่ 1 มาตรฐาน/สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดใดที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน ไม่ต่อเนื่อง ตลอด 3-5 ปี แสดงว่า สาเหตุของปัญหาน่าจะมาจากคุณภาพของผู้เรียนในแต่ละปีการศึกษา

กรณีที่ 2 มาตรฐาน/สาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดใดที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน ต่อเนื่อง ตลอด 3-5 ปี แสดงว่า สาเหตุของปัญหาน่าจะมาจากการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน

4. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและจัดทำแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา

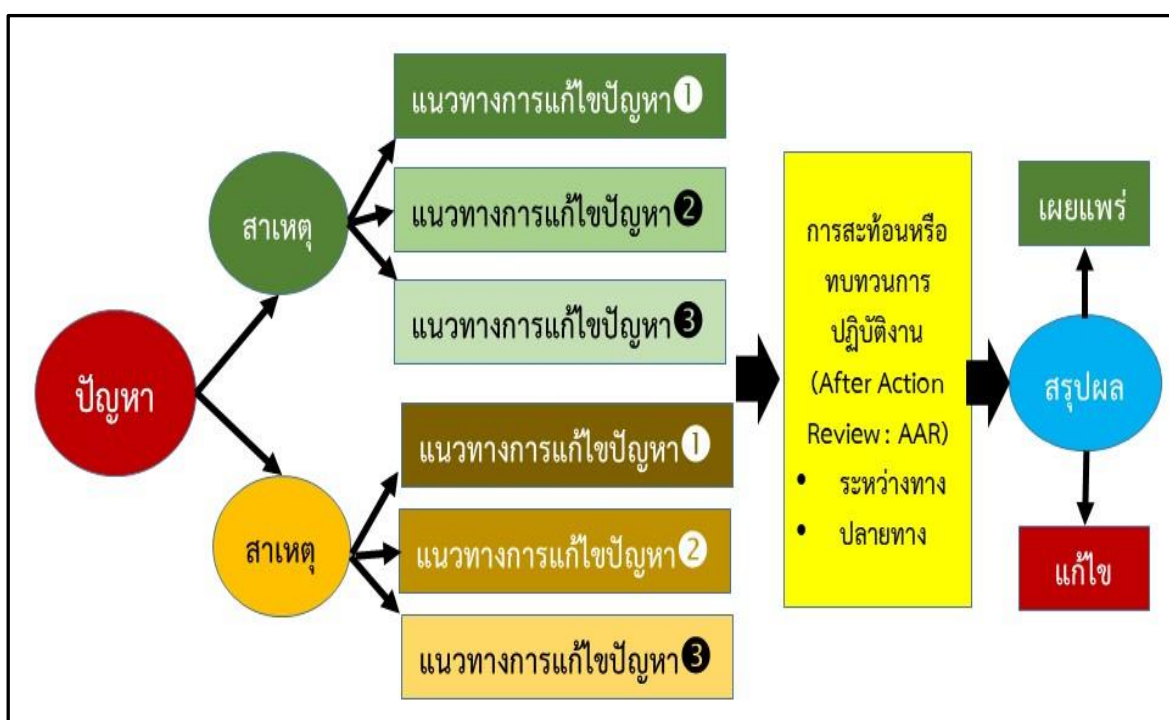
การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและจัดทำแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT ในปีการศึกษาที่ผ่านมาของสถานศึกษา ควรมีหลักการในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

4.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาคงต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับจากสภาพปัญหาตามความเป็นจริง และสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง รวมทั้งสภาพบริบทของสถานศึกษาในปัจจุบัน

4.2 แนวทางการแก้ไขในแต่ละประเด็นปัญหา สถานศึกษาควรกำหนดปัญหาอย่างหลากหลาย เพื่อให้สถานศึกษามีทางเลือกในการปรับเปลี่ยนแนวทางการแก้ไขปัญหา ในกรณีที่แนวทางการแก้ไขปัญหานั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน

4.3 ควรมีการสะท้อนหรือทบทวนการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) อย่างเป็นระยะ เพื่อเป็นการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานและผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน หลังจากที่ได้ลงมือแก้ไขปัญหา ซึ่งบางครั้งอาจจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วย

4.4 แนวทางการแก้ไขปัญหาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ถ้าแนวทางการแก้ไขปัญหาใดที่มีรูปแบบเหมือนกันทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือเกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สถานศึกษาสามารถนำมากำหนดเป็นกิจกรรมหลักในแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาได้เลย ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาใดที่ไม่เหมือนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ก็ให้สถานศึกษาดำเนินการในลักษณะการทำวิจัยในชั้นเรียน หรือวิจัยของสถานศึกษาได้เลย

5. การนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) มาประยุกต์ใช้ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) มาประยุกต์ใช้ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถานศึกษา โดยมีบทบาทหน้าที่เป็นเพียงเครื่องมือในการดำเนินการได้ แต่ไม่ใช่วิธีการหลักในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งวิธีการหลักในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็คือ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่สถานศึกษากำหนดขึ้นนั่นเอง ซึ่งสถานศึกษาที่ต้องการนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

มาประยุกต์ใช้ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถานศึกษา บุคลากรภายในสถานศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

5.1 Vision หมายถึง บุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคนต้องมีวิสัยทัศน์ตรงกัน มองปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนเป็นปัญหาของตนเอง และคิดว่าการแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนเป็นหน้าที่ของตนเองด้วย

5.2 Open mind & Care & Share

Open mind หมายถึง บุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในระดับชั้นที่มีการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT ต้องเปิดใจรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของครูภายในสถานศึกษาในระหว่างที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้

Care หมายถึง บุคลากรภายในสถานศึกษาควรแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะแบบกัลยาณมิตร โดยคำนึงถึงความรู้สึกของบุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในระดับชั้นที่มีการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT

Share หมายถึง บุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นหรือขั้นตอนใดเป็นอย่างดี ควรเป็นผู้ที่มีความรอบรู้เรื่องอย่างแท้จริงและสามารถถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวได้อย่างถูกต้องครบถ้วน อย่างเต็มที่

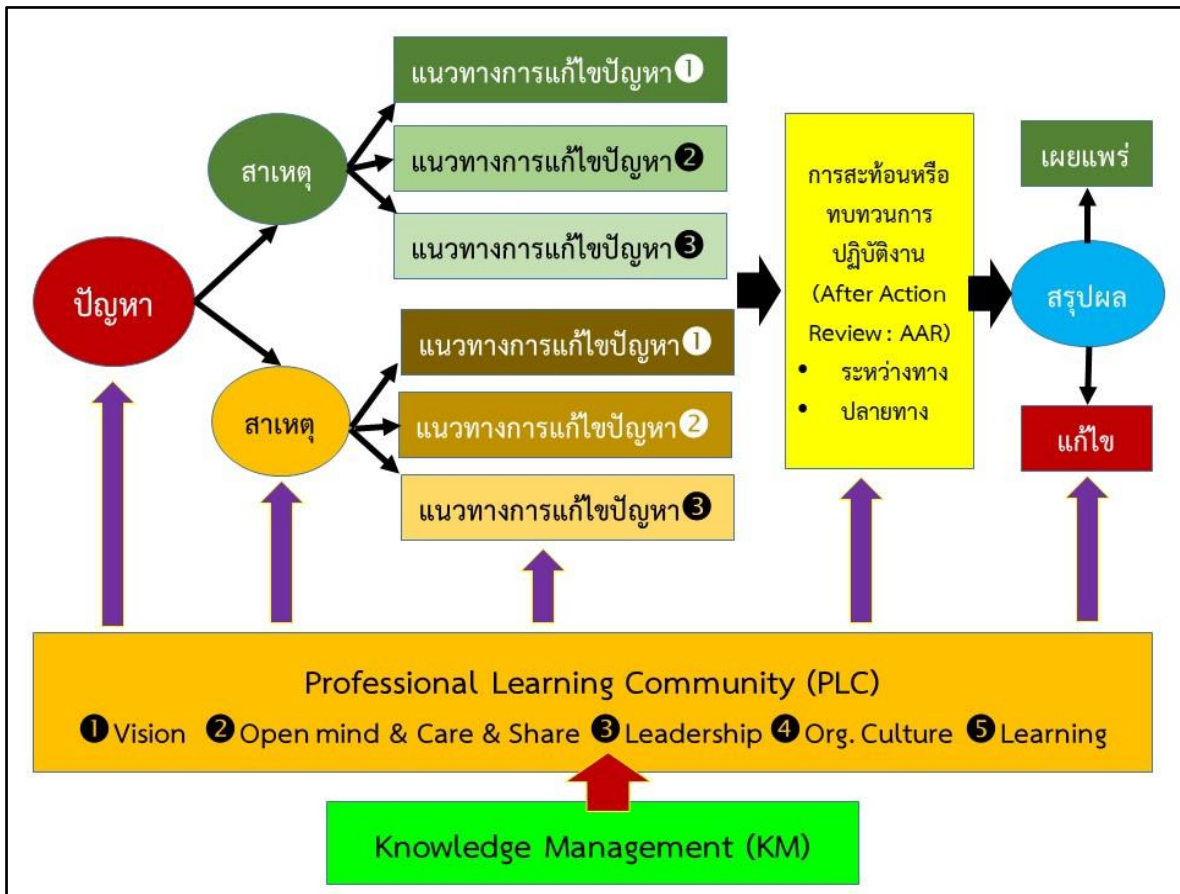
5.3 Leadership หมายถึง บุคลากรทุกคนภายในสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี ซึ่งบางครั้งในบางประเด็นหรือบางขั้นตอน ครูผู้สอนในสถานศึกษาอาจมีความรู้เรื่องนี้เป็นอย่างดีมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาก็จำเป็นต้องเป็นผู้ตามที่ดี โดยให้ครูผู้สอนท่านนั้นเป็นผู้ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แทน

5.4 Organization Culture หมายถึง บุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคนต้องพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานของสถานศึกษา โดยให้ผนวกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินของสถานศึกษา

5.5 Learning หมายถึง บุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคนต้องพร้อมที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทุกเวลาและสถานที่เมื่อมีโอกาส มองกิจกรรมทุกกิจกรรมที่ทำการเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้

ซึ่งบทบาทของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ถ้าพิจารณาในทุกชั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพปัญหา วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา การสะท้อนและทบทวนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการสรุปผลการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานศึกษาสามารถสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้ในทุกชั้นตอน โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนท่านใดมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเป็นอย่างดี ก็จะอธิบายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่เพื่อนครูในสถานศึกษา ซึ่งก่อนที่จะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูผู้สอนแต่ละคน ครูผู้สอนแต่ละคนจะต้องไปบริหารจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) เกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพปัญหา การวิเคราะห์ของปัญหาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน วิธีการแก้ไขปัญหาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ การนำกระบวนการ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) มาประยุกต์ใช้ในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สามารถสรุปได้แผนภาพต่อไปนี้

การสื่อสารสร้างความเข้าใจ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์และดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่ดำเนินการจัดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประมาณต้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ (NT) ที่ดำเนินการจัดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประมาณเดือนต้นมีนาคมของทุกปี และการประเมินความสามารถในการอ่าน(RT) ประเมินนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ซึ่งช่วงเวลาในการดำเนินการของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT จะอยู่ในช่วงของปลายภาคเรียนที่ 2 ดังนั้น สถานศึกษาจะมีเวลาในการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในช่วงตั้งแต่ปลายภาคเรียนที่ 1 ซึ่งถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

การชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT ให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

สถานศึกษาทุกแห่งควรชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT ให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนได้รับทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นที่ชี้แจงทำความเข้าใจเป็นเบื้องต้นให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาทุกท่าน เพื่อเป็นการสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน (Accountability) ของบุคลากรภายในสถานศึกษา รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในการเข้าร่วมการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติอีกด้วย โดยประเด็นในการชี้แจงสื่อสารทำความเข้าใจ ควรประกอบด้วย

1. แผนผังแบบทดสอบ (Test Blueprint) และคุณลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบ (Test specification)

เป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบสำหรับใช้ในการทดสอบ เช่น มาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพของผู้เรียนตามหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียนตามหลักสูตรที่ใช้สอบ O-NET ตัวชี้วัด รายละเอียดของตัวชี้วัด สรุปลำดับตัวชี้วัด สารเนื้อที่ออกข้อสอบ รูปแบบข้อสอบ และน้ำหนักคะแนน ซึ่งสถานศึกษาสามารถศึกษาข้อมูลดังกล่าวจากเว็บไซต์ของหน่วยงานที่จัดสอบ โดยตัวอย่างของคุณลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบ (Test specification) ดังต่อไปนี้

จำนวนข้อสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนตามรูปแบบของข้อสอบ ประจำปีการศึกษา 2560

จำนวนข้อสอบ 50 ข้อ ประกอบด้วยรูปแบบข้อสอบ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบปรนัย 4 ตัวเลือก 1 คำตอบ จำนวน 40 ข้อ (ข้อละ 2 คะแนน) 2. รูปแบบปรนัย 5 ตัวเลือก 2 คำตอบ จำนวน 10 ข้อ (ข้อละ 2 คะแนน) (ต่อ)

หน้าหนักคะแนน

สาระ	มาตรฐาน	คุณภาพผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	คุณภาพผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ใช้ในการสอบ O-NET	ตัวชี้วัด	รายละเอียดตัวชี้วัด	สรุป จำนวน ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	รูปแบบ ข้อสอบ (จำนวนข้อ)	คะแนน
2	ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวใน รูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงาน ข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาที่ค้นคว้าอย่างมี ประสิทธิภาพ	เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่าย ชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้อง เหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพร ในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อีตชีประวัติ และประเภทอื่นต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบทอณณัติครุฑ เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดง ความรู้สึกความคิดเห็นอย่างมี เหตุผล ตลอดจน เขียนรายงาน การศึกษาที่ค้นคว้าอย่างมีโครงงาน	ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตาม ระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อีตชีประวัติและประเภทอื่นต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระแบบ ทอณณัติครุฑ แบบวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็น หรือได้มีอย่างมีเหตุผล ตลอดจน เขียนรายงานการศึกษาที่ค้นคว้า อย่างมีโครงงาน	ม.1/2 ม.2/2 ม.2/3 ม.2/6 ม.3/4 ม.3/6 ม.3/7	เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม และละเอียด เขียนบรรยายเหตุการณ์ เขียนเรื่องความ เขียนจดหมายกิจธุระ เขียนย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และได้มีอย่างมีเหตุผล เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดง ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือได้มี ในเรื่องต่าง ๆ	7	<ul style="list-style-type: none"> • การเขียนแบบจำลอง หรือ สถานที่สำคัญ • การเขียนเรื่องความที่มีบรรยาย โวหาร และพรรณนาโวหาร • การเขียนเรื่องความที่มีบรรยาย โวหาร และพรรณนาโวหาร • การเขียนจดหมายกิจธุระ ในชีวิตประจำวัน - จดหมายเชิญวิทยากร - จดหมายขอขอบคุณวิทยากร • การเขียนย่อความจากวรรณคดี และวรรณกรรมในหนังสือเรียน หรือสื่อต่าง ๆ • การเขียนอธิบาย ชี้แจง แสดง ความคิดเห็น และได้มีใน เรื่องต่าง ๆ • การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น หรือได้มีจากสื่อต่าง ๆ เช่น - บทโฆษณา - บทความหาวิทยากร 	4 ตัวเลือก 1 คำตอบ (8 ข้อ)	16

มาตรฐาน

คุณภาพ
ผู้เรียน

ระดับชั้น

ตัวชี้วัด

สาระ/เนื้อหา
ที่ออกข้อสอบ

รูปแบบข้อสอบ

ประโยชน์ของการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนผังแบบทดสอบ (Test Blueprint) และคุณลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบ (Test specification)

1. ทำให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้เรียนภายในสถานศึกษารับทราบ ดังนี้
 - ข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดีวัดมาตรฐานและตัวชี้วัดได้บ้าง
 - ข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดีวัดระดับชั้นไหนบ้าง
 - ข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดีวัดเนื้อหาได้บ้าง
 - ข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติมีรูปแบบได้บ้าง
2. ทำให้ครูผู้สอนทราบและเตรียมเนื้อหาที่ทบทวนให้แก่ผู้เรียน ก่อนที่ผู้เรียนจะเข้าทำการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ แทนการติวข้อสอบให้กับเด็ก
3. ทำให้ครูผู้สอนได้รับทราบถึงมาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องให้นำหนักความสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน
4. ทำให้ครูผู้สอนที่อยู่ในระดับชั้นที่ทำการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติคลายความวิตกกังวลที่จะต้องรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวเกี่ยวกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในแต่ละปีการศึกษา

2. รูปแบบข้อสอบ กระดาษคำตอบ และวิธีการตรวจให้คะแนนของข้อสอบประเภทต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

เป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญเกี่ยวข้องกับรูปแบบข้อสอบ กระดาษคำตอบ และวิธีการตรวจให้คะแนนของข้อสอบประเภทต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ซึ่งสถานศึกษาสามารถศึกษาข้อมูลดังกล่าวจากเว็บไซต์ของหน่วยงานที่จัดสอบ ตัวอย่างของรูปแบบข้อสอบ กระดาษคำตอบ และวิธีการตรวจให้คะแนนของข้อสอบ ดังต่อไปนี้

O-NET

ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการสอบ O-NET ป.6 ปีการศึกษา 2565

- คำแนะนำในการเขียนตอบข้อสอบอัตนัย วิชาภาษาไทย **New**
- ตัวอย่างกระดาษคำตอบ **New**
- ตัวอย่างข้อสอบ **New**
- รูปแบบข้อสอบ และจำนวนข้อสอบในแต่ละรายวิชา
- ลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบ (Test Specification) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย **New**

ตัวอย่างข้อสอบ O-NET ปีการศึกษา 2565

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. รูปแบบปรนัย 4 ตัวเลือก 1 คำตอบ

ตัวอย่างข้อสอบ

Look at the table.

Name	Height	Weight	Language
Megan	170 cm	70 kg	Chinese, Japanese, English
Thomas	175 cm	65 kg	Thai, English
Daniel	180 cm	65 kg	English, Chinese

1. Which language can everyone speak?

1. Thai
2. English
3. Chinese
4. Japanese

ตัวอย่างการตอบ

ระบวย : คำตอบที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องในแต่ละข้อ

1	1	●	3	4
2	1	2	3	4

ตัวอย่างข้อสอบ O-NET ป.6 วิชาภาษาไทย รูปแบบข้อสอบอัตนัย

1. จงเขียนเรื่องจากภาพด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ไม่ต้องหิ้งชื่อเรื่อง ไม่เขียนเป็นพยางค์ ไม่ใช้คำย่อ และไม่ใช้คำทับศัพท์ โดยใช้ภาษาไทยมาตรฐาน (ภาษาไทยกลาง) ความยาว 4 - 7 บรรทัด ใต้เขียนเกิน 7 บรรทัด จะตรวจครึ่งบรรทัดที่ 7 เท่านั้น

2. จงสรุปใจความสำคัญของย่อหน้าต่อไปนี้ เขียนด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด โดยใช้ภาษาไทยมาตรฐาน (ภาษาไทยกลาง) ความยาวไม่เกิน 3 บรรทัด

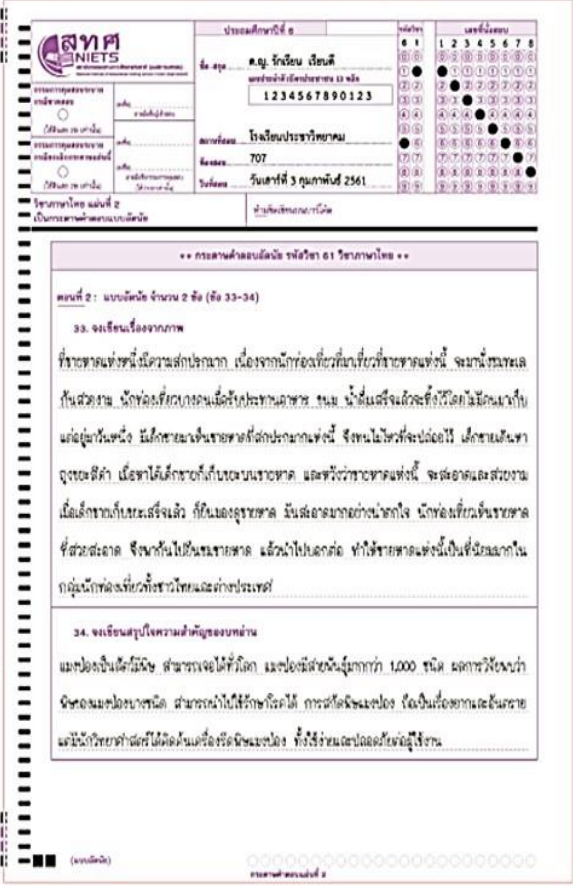
แมลงป่องเป็นสัตว์ที่มีพิษอันตรายต่อคนได้ทั้ง สุนัขจรจัดและแมวได้ทั่วโลก ขุนวินนี่แมลงป่องมีสายพันธุ์มากกว่า 1,000 ชนิด บางชนิดมีพิษร้ายแรงสามารถฆ่าคนตายได้ แมลงชนิดพิเศษอื่นก็สามารถช่วยคนได้เช่นกัน ผลการค้นคว้าวิจัยพบว่า พิษของแมลงป่องบางชนิดมีประโยชน์ทางการแพทย์ สามารถเป็นยารักษาโรคมะเร็งชนิดผิวหนังได้

พิษของแมลงป่องจะอยู่ใต้ปลายขา ซึ่งมีลักษณะคล้ายเข็ม เมื่อดันต่อผู้ใช้จะปล่อยพิษออกมาและใช้แทงหรือแทงเหยื่อ หรือ ศัตรูของมัน การสกัดพิษแมลงป่องจากบริเวณปลายขาชนิดนี้เพื่อเป็นยารักษาและอันตราย ดังนั้น ยาที่สกัดจากพิษของแมลงป่อง จึงมีราคาสูงลิ้นลิ้น แต่ก็ถือว่าคุ้มค่าเมื่อเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

คำแนะนำในการเขียนตอบข้อสอบอัตนัย

1. ให้อ่านเขียนบรรทัดที่ 1
2. เขียนตอบภายในกรอบที่กำหนดเท่านั้น (ด้านเขียนในทิศทางของกรอบ และ ห้ามเขียนด้านหลังกระดาษคำตอบ เพราะจะตรวจคำตอบภายในกรอบเท่านั้น)
3. เขียนโดยไม่ต้องเว้นบรรทัด
4. ใช้ดินสอ หรือ ปากกา ในการเขียนตอบ
5. การแก้ไขคำตอบ 5.1 กรณีเขียนตอบด้วยดินสอ ให้ใช้ยางลบติบสอ
5.2 กรณีเขียนตอบด้วยปากกา ให้ใช้ยางลบหนัก หรือ น้ำยาลบคำผิด หรือ ชีตคำ
6. หากต้องการเขียนร่างคำตอบ ให้เขียนในที่ว่างของแบบทดสอบ (ไม่อนุญาติให้เขียนร่างในกระดาษคำตอบ ทั้งด้านหน้า และด้านหลัง)
7. ใช้เขียนตอบในกระดาษคำตอบที่ระบุข้อมูลของผู้เข้าสอบเท่านั้น (ไม่อนุญาติให้ไปเขียนกระดาษคำตอบ)

ประโยชน์ของการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบข้อสอบ กระดาษคำตอบ และวิธีการตรวจให้คะแนนของข้อสอบประเภทต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

1. ทำให้ผู้เรียนรับทราบเกี่ยวกับรูปแบบข้อสอบ กระดาษคำตอบและวิธีการตอบ รวมทั้งวิธีการตรวจให้คะแนนของกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. ทำให้ครูผู้สอนจัดทำข้อสอบที่มีรูปแบบข้อสอบ กระดาษคำตอบและวิธีการตอบเหมือนกับที่ใช้ในการทดสอบระดับชาติ สำหรับใช้ในการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นชิน
3. ทำให้ครูผู้สอนสามารถประยุกต์รูปแบบข้อสอบและวิธีการและเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนของข้อสอบประเภทต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มาใช้ในการวัดและประเมินในชั้นเรียน

การจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล ที่สอดคล้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT

ก. การวิเคราะห์มาตรฐาน และตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางฯ เพื่อการออกแบบการเรียน การสอนและการวัดประเมินผลในชั้นเรียน

เพื่อที่จะประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ถูกต้อง สามารถสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตาม ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ จำเป็นต้องเลือกใช้ข้อคำถามใหม่ให้เหมาะสมสำหรับทดสอบโดยทั่วไป ข้อคำถาม แบบเขียนตอบ (เขียนตอบ) จะเหมาะกับการประเมิน เพื่อความเข้าใจในเนื้อหาของผู้เรียน และประเมิน ความสามารถในการให้เหตุผลโดยใช้ความรู้ที่มีในวิชานั้น ๆ ซึ่งมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จะประกอบด้วยคำกริยาที่จะให้ทิศทางสำหรับการเลือกใช้วิธีการประเมิน บอกทิศทางการตอบสนอง ของผู้เรียน เช่น สร้างสรรค์ อธิบาย จะบ่งบอกว่าผู้เรียนต้อง “สร้างคำตอบ” มากกว่า “การเลือกตอบ” ขณะที่ “การระบุ” บ่งชี้ให้การเลือกตอบ อย่างไรก็ตามมีคำกริยาบางคำ เช่น “ตีความ” ที่อาจใช้การประเมิน แบบเขียนตอบ หรือเลือกคำตอบก็ได้ เนื่องจากไม่บ่งบอกว่าจะใช้รูปแบบใด กรณีนี้ ผู้ออกแบบเครื่องมือที่จะ ใช้ในการประเมินจำเป็นต้องตัดสินใจว่า จะเลือกใช้ข้อคำถามรูปแบบใดจึงจะเหมาะสม อาจต้องพิจารณาว่า มีทักษะในการเขียนข้อคำถามชนิดเลือกตอบเพียงใด มีเวลา/ทรัพยากรในการตรวจให้คะแนนเพียงใด

กรณี มีทักษะในการเขียนข้อคำถามแบบเลือกตอบน้อย และมีเวลา/ทรัพยากรในการตรวจ ให้คะแนนเพียงพอ ควรเลือกข้อคำถามแบบเขียนตอบ (เขียนตอบ)

กรณี มีทักษะในการเขียนข้อคำถามแบบเลือกตอบมาก และมีเวลา/ทรัพยากรในการตรวจ ให้คะแนนจำกัด ควรเลือกข้อคำถามแบบเลือกตอบ (เลือกตอบ)

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์คำสำคัญของแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ให้พิจารณาระดับ พฤติกรรมการวัดของคำนั้น ๆ จากบริบทที่เกี่ยวข้องด้วย

ความรู้เกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมของตัวชี้วัด (K-A-P)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบการวิเคราะห์เป็นแนวทาง เชื่อมโยงและความสอดคล้อง จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อระบุสัดส่วนพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายการจัดการ เรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน (Standard based learning) โดยบูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom’s Taxonomy, 1956) และ Bloom’s Revised Taxonomy, 2001 แอนเดอสันและครัทโวล (Anderson & Krathwohl, 2001)

พฤติกรรมการเรียนรู้ที่ปรากฏในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณลักษณะ (Attribute: A) และด้านกระบวนการและทักษะ (Process and Skill: P) ดังนี้

1. **ด้านความรู้ (Knowledge: K)** เป็นพฤติกรรมทางด้านความรู้และสติปัญญาของมนุษย์ โดยผ่านกระบวนการทางสมอง ซึ่งความรู้ดังกล่าวประกอบด้วย ความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอด ความรู้เกี่ยวกับวิธีและกระบวนการ การ และความรู้ที่เกี่ยวกับทักษะหรือกระบวนการ ความคิดของตนเอง (อภิปัญญา) โดยด้านความรู้ส่วนใหญ่จะยึดตามทฤษฎีทางความรู้ของบลูม (Bloom Taxonomy) ซึ่งมีลำดับขั้น 6 ขั้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) **จำ (Remembering)** หมายถึง ความสามารถในการระลึกได้ แสดงรายการได้ บอกได้ ระบุนชื่อได้ การบอกชื่อ การบอกตำแหน่ง การให้สัญลักษณ์ ยกตัวอย่าง บอกความสัมพันธ์ การจัดกลุ่ม คัดเลือกได้ อธิบายได้รูปภาพ เรียงลำดับ จับคู่ บันทึกข้อมูล

2) **เข้าใจ (Understanding)** หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมาย ยกตัวอย่าง สรุปอ้างอิง การเรียบเรียงใหม่ การจำแนกหมวดหมู่ สังเกต ทำเค้าโครงเรื่อง ให้คำจำกัดความ แปลความหมาย ประเมินค่า

3) **ประยุกต์ใช้ (Applying)** หมายถึง ความสามารถในการนำไปใช้ ประยุกต์ใช้ แก้ไขปัญหา ลงมือทำ แปลความหมาย ใช้ภาพประกอบ การคำนวณ เรียงลำดับ การแก้ปัญหา ประยุกต์ใช้ คาดคะเน

4) **วิเคราะห์ (Analyzing)** หมายถึง ความสามารถในการเปรียบเทียบ อธิบายลักษณะ การจัดการทดลอง แยกกลุ่ม คำนวณ วิพากษ์วิจารณ์ ลำดับเรื่อง ทำแผนผัง หาความสัมพันธ์

5) **ประเมินค่า (Evaluating)** หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบ วิเคราะห์ ตัดสิน ให้คะแนน ประเมินค่า เปรียบเทียบผล ดีค่า สรุป แนะนำ สืบค้น ตัดสินใจ คัดเลือก วัด

6) **คิดสร้างสรรค์ (Creating)** หมายถึง ความสามารถในการออกแบบ (Design) วางแผน ผลิต ประดิษฐ์ พยากรณ์ ออกแบบ ทำนาย สร้างสูตร วางแผน จินตนาการ ติดตั้ง

2. **ด้านคุณลักษณะ (Attribute: A)** หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนอันเป็น คุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งคุณลักษณะที่ดีคือให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข

คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติสุข

คนเก่ง คือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือ รอบด้านหรือมีความสามารถพิเศษรอบด้าน เช่น ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ และทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติได้

คนมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีความปลอดภัยจากอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงตามอัตภาพ

3. ด้านกระบวนการและทักษะ (Process and Skill: P) ได้จำแนกดังนี้

- 1) ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
- 2) ทักษะและกระบวนการทำงาน

- ทักษะและกระบวนการคณิตศาสตร์ ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการให้เหตุผล ความสามารถในการสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และนำเสนอ ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

- กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ทักษะการกำหนดและควบคุมตัวแปร ทักษะการคำนวณ ทักษะการจัดทำและสื่อความหมายข้อมูล ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการตั้งสมมติฐาน ทักษะการตีความหมายข้อมูล ทักษะการทดลอง ทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ ทักษะการพยากรณ์

- ทักษะการลงความเห็นข้อมูล ทักษะการวัด ทักษะการสังเกต ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างมิติกับมิติและมิติกับเวลา เป็นต้น

- กระบวนการวิธีการทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ การตั้งประเด็นที่จะศึกษา สืบค้น และรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และตีความข้อมูลทางประวัติศาสตร์ การคัดเลือกและประเมินข้อมูล การเรียบเรียงรายงานข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

- กระบวนการคิดแก้ปัญหา ได้แก่ ทำความเข้าใจปัญหา วางแผนออกแบบแก้ปัญหา ดำเนินการตามแผน สรุปและตรวจสอบการแก้ปัญหา เป็นต้น

- ทักษะการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ เข้าใจและใช้ระบบเทคโนโลยี เลือกและใช้โปรแกรมประยุกต์อย่างเหมาะสม เรียนรู้โปรแกรมใหม่ ๆ ผ่านเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น

- ทักษะการปฏิบัติงาน ได้แก่ วิเคราะห์งาน วางแผนการทำงาน ลงมือทำงาน ประเมินผลการทำงาน การทำงานเป็นทีม เป็นต้น

ข. การสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบ

1. ประเภทของข้อสอบแบบเลือกตอบ

ข้อสอบแบบเลือกตอบที่ใช้การจัดการเรียนรู้ ที่นิยมใช้ในการวัดและประเมินผลในปัจจุบัน มีอยู่ 4 รูปแบบ คือ

- 1) ข้อสอบเลือกตอบแบบคำตอบเดียว (Multiple choice: MC)
- 2) ข้อสอบเลือกตอบแบบหลายคำตอบ (Multiple-selection /Multiple Response: MS)
- 3) ข้อสอบเลือกตอบแบบเชิงซ้อน (complex multiple choice: CM)
- 4) ข้อสอบเลือกตอบแบบกลุ่มคำตอบสัมพันธ์(Responses related: RR)

โดยข้อสอบแต่ละมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) ข้อสอบเลือกตอบแบบคำตอบเดียว (Multiple choice: MC) เป็นลักษณะของข้อสอบเลือกตอบ ที่มีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ตัวอย่างเช่น

1.1) ข้อสอบที่สถานการณ์เป็นแบบความเรียง

อิงอ่างตัวหนึ่งอาศัยอยู่ริมบึง มันนึกว่าตัวเองเก่งกว่าใคร ๆ วันหนึ่งอิงอ่างขึ้นมานอนฝั่งแดดอยู่ริมบึง มันได้ยินเสียงฝั่งบินมา อิงอ่างอยากสู้กับฝั่งจึงดึงใบบัวมาบังตัว พอฝั่งมากินน้ำที่ริมบึง มันก็แลบลิ้นจะทำร้ายฝั่ง ฝั่งรู้ว่าถูกอิงอ่างเล่นงาน จึงใช้เหล็กในตอย อิงอ่างรู้สึกปวดลิ้นมาก มันสำนึกผิดที่คิดทำร้ายฝั่ง ฝั่งจึงช่วยดึงเหล็กในออกให้ อิงอ่างซาบซึ้งและไม่อวดเก่งอีกเลย

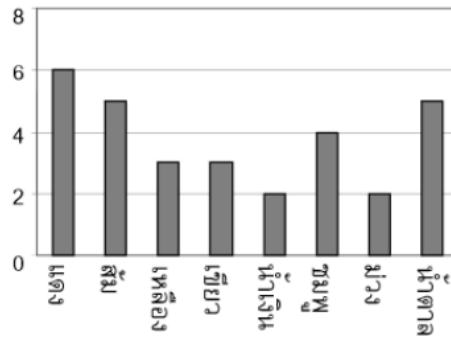
00. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน สามารถนำไปใช้ในเรื่องใด

- 1) ถ้ามีภัยมาถึงตัวต้องยอมรับ
- 2) ถ้าจะสู้กับใครต้องมีความมั่นใจ
- 3) ถ้าถูกทำร้ายต้องป้องกันตัวเอง
- 4) ถ้าอยู่ร่วมกันอย่างสันติชีวิตจะมีสุข

คำตอบ ตัวเลือก 4

1.2) ข้อสอบที่สถานการณ์เป็นรูปแผนภูมิ

แม่ให้เรวัตหยิบลูกอมหนึ่งลูกจากถุง โดยเขามองไม่เห็นลูกอม จำนวนของลูกอมแต่ละสีที่อยู่ในถุงแสดงในกราฟต่อไปนี้

โจทย์ ความน่าจะเป็นที่เรวัตจะหยิบได้ลูกอมสีแดง เป็นเท่าไร

- 1) 10%
- 2) 20%
- 3) 25%
- 4) 50%

1.3) ข้อสอบที่สถานการณ์เป็นรูปภาพ

พิจารณาภาพแล้วตอบคำถาม

จากภาพดังกล่าว รัฐบาลควรเลือกพลังงานชนิดใดในการผลิตไฟฟ้าในหมู่บ้านแห่งนี้ เพราะเหตุใด

- 1) พลังงานลม เพราะเป็นที่สูงมีลมแรงตลอดปี *
- 2) พลังงานน้ำ เพราะเป็นหมู่บ้านที่มีขนาดเล็ก
- 3) พลังงานชีวภาพ เพราะใช้ประโยชน์จากมูลสัตว์
- 4) พลังงานแสง เพราะมีพื้นที่เหมาะสม

2) ข้อสอบเลือกตอบแบบหลายคำตอบ (Multiple-selection/Multiple Response: MS)

เป็นลักษณะข้อสอบเลือกตอบ ที่มีข้อความหรือให้คิดคำตอบได้หลากหลายคำตอบ มีคำตอบถูกมากกว่า 1 คำตอบ ตัวอย่างเช่น

2.1) ข้อสอบที่ไม่ได้กำหนดจำนวนคำตอบให้นักเรียนตอบ

ข้อที่ 0. ปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ภาพมีลักษณะเป็น 3 มิติ

- ๑. น้ำหนักสี
- ๒. ประเภทของสี
- ๓. ระยะของภาพ
- ๔. แสงเงาในภาพ

2.2) ข้อสอบที่มีการกำหนดจำนวนคำตอบให้นักเรียนตอบ

ข้อที่ 0. วงดนตรีป๊อปปูล่าที่ใช้เครื่องดนตรีประเภทใดเป็นหลัก (ตอบ 2 คำตอบ)

- ๑. เครื่องดีด
- ๒. เครื่องสี
- ๓. เครื่องตี
- ๔. เครื่องเป่า

3) ข้อสอบเลือกตอบแบบเชิงซ้อน (complex multiple choice: CM)

เป็นลักษณะข้อสอบที่มีข้อความย่อยรวมอยู่ในข้อเดียวกัน โดยข้อความแต่ละข้อจะถามข้อคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงหรือข้อสรุปจากเรื่องที่อ่าน ตัวอย่างเช่น

ครูสมศักดิ์วัดสวนสูงนักเรียนชายหญิง ได้ค่าเฉลี่ยสวนสูงของนักเรียนหญิงเท่า 155 ซม. ค่าเฉลี่ยสวนสูงนักเรียนชาย 165 ซม. ต่อมามีนักเรียนมาเข้าใหม่ 2 คน แล้วนำมาวัดสวนสูงแล้ว พบว่าคะแนนเฉลี่ยสวนสูงนักเรียนหญิงและชายไม่เปลี่ยนแปลง

ข้อสรุป	ความเป็นไปได้
นักเรียนที่เข้ามาใหม่เป็นผู้ชายทั้งสองคน	ได้ / ไม่ได้
นักเรียนชายที่เข้าใหม่ 2 คน มีสวนสูง 160 และ 170 ซม.	ได้ / ไม่ได้
นักเรียนหญิงที่เข้าใหม่ 2 คน มีสวนสูง 155 ซม. ทั้งสองคน	ได้ / ไม่ได้
นักเรียนที่เข้ามาใหม่เป็นผู้ชาย 1 คน สูง 165 ซม. และหญิง 1 คน สูง 160 ซม.	ได้ / ไม่ได้

4) ข้อสอบเลือกตอบแบบกลุ่มคำตอบสัมพันธ์ (Responses related: RR)

เป็นลักษณะข้อสอบเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ที่มีเงื่อนไขให้คิดที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน ตัวอย่างเช่น

4.1) แบบโจทย์สัมพันธ์ เป็นข้อสอบที่คำตอบที่ได้จากโจทย์ข้อแรก จะเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการตอบข้อคำถามต่อไป เช่น

โจทย์ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ารูปหนึ่ง ด้านยาวมีความยาวเป็นสองเท่าของด้านกว้าง โดยพื้นที่ของสี่เหลี่ยมมีค่าเท่า 32 ตารางเซนติเมตร อยากทราบว่าสี่เหลี่ยมรูปนี้มีด้านกว้างยาวเท่าไร จงเลือกสมการที่ใช้หาคำตอบ และคำตอบจากกลุ่มตัวเลือกที่กำหนดให้

สมการ	คำตอบ
ก. $X + 2X = 32$	a. 4 ซม.
ข. $X \times 2X = 32$	b. 7.8 ซม.
ค. $X + 32 = 2X$	c. 16 ซม.
ง. $2X + 32 = X$	d. 18 ซม.

4.2) แบบคำตอบสัมพันธ์ เป็นข้อสอบที่มีลักษณะเป็นการจับคู่ความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบของชุดคำตอบ 2 ชุดคำตอบ เช่น

ข้อที่ 00 ให้นักเรียนจับคู่ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ กับ การลักษณะท่าทางของผู้แสดง

ภาษาท่า	ลักษณะท่าทางของผู้แสดง
1. ท่ารัก	A แฝ่มือซ้ายแตะแก้ม
2. ท่าโกรธ	B ตบมือระดับหน้า
3. ท่าดีใจ	C มืออุเบาะที่หลังใบหู
4. ท่าอาย	D แฝมือทั้งสองไขว้กันที่หน้าอก

2. หลักในการเขียนข้อสอบเลือกตอบ

หลักในการเขียนตัวโจทย์ข้อคำถาม

- 1) เขียนตัวคำถามหรือตอนนำให้อยู่ในรูปประโยคคำถามที่สมบูรณ์
(ไม่ดี) ชื่อเมืองหลวงเดิมของประเทศไทย คือ กรุงสุโข _____
ก. ไทย ข. ลาว
ค. พม่า ง. จีน
(ดีขึ้น) ชื่อเดิมของประเทศไทย มีชื่อว่าอะไร
- 2) เขียนตัวคำถามให้ชัดเจนและตรงจุดที่จะถาม
(ไม่ดี) “น้ำดี” เป็นสารที่มีสมบัติเป็นเบสและช่วยให้ไขมันแตกตัวเป็นเม็ดเล็ก ๆ ซึ่งถูกสร้างโดยอวัยวะใด
ก. ตับ ข. ตับอ่อน
ค. ลำไส้เล็ก ง. กระเพาะอาหาร
(ดีขึ้น) “น้ำดี” ถูกสร้างโดยอวัยวะใด
- 3) ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน เช่น
(ดี) การปรุงอาหารของพืชต้องใช้อะไร (ประถมศึกษา)
(ดี) องค์กรประกอบสำคัญในการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืชคืออะไร (มัธยมศึกษา)
- 4) พยายามหลีกเลี่ยงการใช้คำถามปฏิเสธหรือ ปฏิเสธซ้อน ถ้าจำเป็นต้องใช้ควรขีดเส้นใต้หรือพิมพ์ด้วยตัวหนาตรงคำปฏิเสธนั้น
(ไม่ดี) ถ้านักเรียนไม่ทานเนื้อสัตว์นักเรียนจะไม่ได้สารอาหารประเภทใด
ก. คาร์โบไฮเดรต ข. โปรตีน
ค. ไขมัน ง. เกลือแร่
- 5) ควรถามในเรื่องที่มีคุณภาพต่อการวัด จึงจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน เช่น
(ไม่ดี) ครูผู้สอนวิชาสถิติเพื่อการวิจัย ชื่อว่าอะไร
ก. ดร.ชนาทิจ ข. ดร.ชนาทิพย์
ค. ดร.ชนาธิป ง. ชื่ออะไรก็ได้ถ้าอาจารย์ไม่ถือ
- 6) ควรถามในหลักวิชานั้นจริง ๆ เช่น
(ไม่ดี) สิ่งใดต่อไปนี้เคยเป็นสิ่งที่มีชีวิต
ก. ไก่แจ้ ข. เป็ดย่าง
ค. ก้อนหิน ง. อากาศ
- 7) พยายามหลีกเลี่ยงคำถามที่แนะคำตอบ เช่น
(ไม่ดี) พลตรีจำลอง ศรีเมือง ประกอบอาชีพใด
ก. ตำรวจ ข. ชาวนา

6) ควรเรียงลำดับตัวเลือกที่เป็นตัวเลข โดยอาจจะเรียงจากมากไปหาน้อยหรือจากน้อยไปหามากก็ได้ เพื่อให้ผู้สอบหาคำตอบได้ง่ายขึ้น เช่น

(ดี) การเตรียมแปลงปลูก ควรขุดดินตากไว้ประมาณกี่วัน

ก. 3 วัน ข. 4 วัน

ค. 5 วัน ง. 6 วัน

จ. 7 วัน

7) พยายามใช้ตัวเลือกสั้น ๆ โดยตัดคำซ้ำออกหรือนำคำซ้ำไปไว้ในตัวคำถาม เช่น

(ไม่ดี) เต่าเป็นสัตว์เลี้ยงประเภทใด

ก. สัตว์มีกระดูกสันหลังพวกเดียวกับงู

ข. สัตว์มีกระดูกสันหลังพวกเดียวกับกบ

ค. สัตว์มีกระดูกสันหลังพวกเดียวกับหนู

ง. สัตว์มีกระดูกสันหลังพวกเดียวกับเม่น

(ดี) เต่าเป็นสัตว์เลี้ยงประเภทเดียวกับสัตว์ชนิดใด

ก. งู ข. กบ

ค. หนู ง. เม่น

8) ควรกระจายตำแหน่งตัวถูกในตัวเลือกทุกตัวให้เท่า ๆ กันในลักษณะสุ่ม (Randomly) ไม่ให้เป็นระบบที่ผู้สอบจะจับแนวทางได้เพื่อป้องกันการเดาคำตอบ

9) คำตอบที่ถูกและคำตอบที่ผิดต้องไม่แตกต่างกันชัดเจนจนเกินไป เช่น

(ไม่ดี) ข้อใดไม่เข้าพวก

ก. ช้าง ข. ม้า

ค. วัว ง. ควาย

จ. มะเขือ

(ดี) ข้อใดไม่เข้าพวก

ก. ช้าง ข. ม้า

ค. วัว ง. ควาย

จ. เสือ

10) การเรียงลำดับของตัวเลือกควรเรียงลำดับตามความสั้นยาวของตัวเลือก เช่น

(ดี) โจทย์ จากผลการทดลองนี้สรุปได้ตามข้อใด

ก. พืชทุกชนิดดูดน้ำได้ใกล้เคียงกัน

ข. เวลาต่างกัน พืชสามารถดูดน้ำได้ต่างกัน

ค. พืชต่างชนิดกันมีความสามารถในการดูดน้ำต่างกัน

ง. พืชที่มีขนาดต่างกันมีความสามารถในการดูดน้ำต่างกัน

ค. การสร้างข้อสอบแบบเขียนตอบ

การสร้างเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเขียนตอบ

แบบทดสอบแบบเขียนตอบ เป็นแบบทดสอบที่มีเฉพาะคำถาม ผู้สอบจะต้องสร้างคำตอบด้วยตนเอง โดยการเขียนบรรยายหรือแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์เรื่องราว พฤติกรรมต่าง ๆ จากความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมา ผู้ตอบมีอิสระในการสร้างคำตอบด้วยตนเอง โดยใช้ความสามารถในการสังเคราะห์ข้อความ ผู้ตอบจึงไม่ใช่แค่ความรู้ความเข้าใจเท่านั้น เขาจะต้องมีความสามารถในการจัดระเบียบความรู้ และนำความรู้เหล่านั้นมาใช้อย่างเหมาะสม สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ลักษณะของแบบทดสอบเขียนตอบอาจจะเป็นโจทย์หรือคำถามที่กำหนดสถานการณ์หรือปัญหาอย่างกว้าง ๆ หรือเฉพาะเจาะจง ซึ่งโดยทั่วไปจะไม่จำกัดเสรีภาพของผู้ตอบในการเรียบเรียงความคิด หรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับคำตอบ การสร้างแบบทดสอบเขียนตอบที่มีคุณภาพ จะช่วยวัดความสามารถของผู้เรียนในด้านการจัดระเบียบความคิดและการสังเคราะห์ความรู้ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี จึงเหมาะสำหรับการวัดทักษะการคิดขั้นสูง (Higher-order thinking)

รูปแบบของแบบทดสอบเขียนตอบ

รูปแบบของข้อสอบเขียนตอบสามารถจำแนกตามบริบทของการทดสอบใน 2 บริบท คือ รูปแบบของข้อสอบเขียนตอบที่ใช้ในการทดสอบโดยทั่วไป และรูปแบบของข้อสอบเขียนตอบที่ใช้ในการทดสอบในระดับนานาชาติ ซึ่งในละบริบทสามารถจำแนกรูปแบบได้ ดังตารางต่อไปนี้

ข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบโดยทั่วไป	ข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบในระดับนานาชาติ (PISA)
1. แบบจำกัดคำตอบ	1. แบบสร้างคำตอบแบบปิด
2. แบบไม่จำกัดคำตอบหรือตอบอย่างอิสระ	2. แบบเขียนตอบสั้น ๆ
	3. แบบสร้างคำตอบแบบอิสระ

หลักในการสร้างข้อสอบเขียนตอบ

- เขียนคำชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการตอบให้ชัดเจน ระบุจำนวนข้อคำถาม เวลาที่ใช้สอบและคะแนนเต็มของแต่ละข้อ เพื่อให้ผู้ตอบสามารถวางแผนการตอบได้ถูกต้อง
- ข้อคำถามต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้ตอบ
- ควรถามเฉพาะเรื่องที่สำคัญและเป็นเรื่องที่แบบทดสอบเลือกตอบวัดได้ไม่ตีเท่า เนื่องจากไม่สามารถถามได้ทุกเนื้อหาที่เรียน ควรถามเกี่ยวกับการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น
- กำหนดขอบเขตของคำถาม เพื่อให้ผู้ตอบทราบถึงจุดมุ่งหมายในการวัด สามารถตอบได้ตรงประเด็น

5. การกำหนดเวลาในการสอบ จะต้องสอดคล้องกับความยาวและลักษณะคำตอบที่ต้องการ ระดับความยากง่ายและจำนวนข้อสอบ

6. ไม่ควรมีข้อสอบไว้ให้เลือกตอบเป็นบางข้อ เพราะอาจมีการได้เปรียบเสียเปรียบกัน เนื่องจากแต่ละข้อคำถามจะมีความยากง่ายไม่เท่ากันและวัตถุประสงค์ต่างกัน รวมทั้งจะไม่ยุติธรรมกับผู้ที่สามารถตอบได้ทุกข้อ ซึ่งมีโอกาสได้คะแนนเท่ากับผู้ที่ตอบได้เพียงบางข้อ

7. หลีกเลี่ยงคำถามที่วัดความรู้ความจำ หรือถามเรื่องที่ผู้เรียนเคยทำ หรือเคยอภิปรายมาก่อน หรือถามเรื่องที่มีคำตอบในหนังสือ เพราะจะเป็นการวัดความจำ ควรถามในเรื่องที่ผู้เรียนต้องนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

8. พยายามเขียนคำถามให้มีจำนวนมากข้อ โดยจำกัดให้ตอบสั้น ๆ เพื่อจะได้วัดได้ครอบคลุมเนื้อหา ซึ่งจะทำให้แบบทดสอบมีความเชื่อมั่นสูง

9. ควรเตรียมเฉลยคำตอบและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามขั้นตอนและน้ำหนักที่ต้องการ เน้นไว้ด้วย

10. ถ้าแบบทดสอบมีหลายข้อ ควรเรียงลำดับจากข้อง่ายไปหายาก

ลักษณะคำถามของแบบทดสอบเขียนตอบ

ข้อสอบเขียนตอบอาจเขียนคำถามได้หลากหลายแตกต่างกัน ดังนี้

1. ถามให้นิยามหรืออธิบายความหมาย
2. ถามให้จัดลำดับเรื่องราวหรือลำดับเหตุการณ์
3. ถามให้จัดหรือแยกประเภทสิ่งของหรือเรื่องราวต่าง ๆ
4. ถามให้อธิบายเหตุการณ์หรือกระบวนการ
5. ถามให้เปรียบเทียบเหตุการณ์ ความคล้ายคลึงและความแตกต่าง
6. ถามให้ออกแบบ เขียนเค้าโครงหรือวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ
7. ถามให้อธิบายเหตุผลย่อ ๆ ในการสนับสนุนหรือคัดค้าน
8. ถามให้วิเคราะห์เรื่องราวหรือวิเคราะห์ความสัมพันธ์
9. ถามให้ชี้แจงหลักการหรือจุดประสงค์
10. ถามให้อภิปรายแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง
11. ถามให้นำหลักการไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

หลักการตรวจให้คะแนน

1. เขียนแนวเฉลยไว้ก่อน และระบุคะแนนว่า ประเด็นใด ตอนใด ควรได้กี่คะแนน
2. ไม่ควรดูชื่อผู้สอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอคติในการให้คะแนน

3. การตรวจให้คะแนนควรตรวจทีละข้อของทุก ๆ คนจนครบหมดทุกข้อแล้วจึงตรวจข้อใหม่ เพื่อจะได้เปรียบเทียบระหว่างคำตอบของแต่ละคน เช่น ตรวจข้อที่ 1 ของทุกคน แล้วจึงค่อยตรวจข้อต่อไป เป็นต้น

4. การตรวจให้คะแนน ควรยึดในส่วนที่เป็นความรู้ที่ต้องการวัดมาเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณาให้คะแนน ไม่ควรให้คะแนนความถูกต้องในการสะกดคำหรือการใช้ไวยากรณ์

5. เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน ควรใช้ทั้งเกณฑ์ด้านเนื้อหา เกณฑ์ด้านการจัดลำดับความคิด-การเรียบเรียงเรื่อง และเกณฑ์ด้านกระบวนการทางสมอง นอกจากนี้ต้องพิจารณาในเรื่อง

- ความถูกต้องตรงประเด็นที่ถาม
- ความสมบูรณ์ครบถ้วนของประเด็นที่ถาม
- ความสมเหตุสมผลของคำตอบ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบเขียนตอบ

1. วิเคราะห์ตัวชี้วัด เพื่อหาคำสำคัญที่เป็นเป้าหมายในการเรียนรู้
2. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัดให้ชัดเจน ควรวัดพฤติกรรมตั้งแต่ระดับนำไปใช้ขึ้นไป
3. เลือกรูปแบบของข้อสอบ คือ แบบจำกัดคำตอบหรือแบบไม่จำกัดคำตอบ
4. เขียนคำถามให้ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้ตอบทำอะไร อย่างไร เช่น อธิบาย วิเคราะห์ ฯลฯ โดยใช้สถานการณ์ใหม่ให้ต่างจากที่เคยเรียนหรือที่อยู่ในตำรา
5. ถามเฉพาะสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง
6. กำหนดความซับซ้อนและความยากให้เหมาะกับวัยของผู้ตอบ
7. ควรเฉลยคำตอบไปพร้อมๆ กับการเขียนข้อสอบ
8. ไม่ควรให้มีการเลือกตอบบางข้อ

จะสร้างข้อสอบแบบเขียนตอบที่ดีได้อย่างไร

เรามักได้ยินคำกล่าวเกี่ยวกับข้อสอบแบบเขียนตอบว่า มีข้อดีตรงที่เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อน ได้แก่ ทักษะการคิด และการให้เหตุผล นอกจากนี้ ยังสร้างง่ายกว่าข้อคำถามชนิดเลือกตอบ เนื่องจากไม่ต้องสร้างตัวเลือกที่มีประสิทธิภาพ คำกล่าวนี้อาจเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องนัก เพราะการสร้างข้อสอบแบบเขียนตอบที่ดีมีประสิทธิภาพ ต้องมีหลักการ เงื่อนไขในการสร้างเช่นกัน จึงขอให้พิจารณาจากกรณีต่อไปนี้

ข้อคำถามแบบเขียนตอบ ไม่สามารถประเมินทักษะการคิดระดับสูงได้โดยอัตโนมัติ โดยทั่วไป ข้อคำถามแบบเขียนตอบจะวัดเพียงระดับการระลึกได้ (Recall) ที่ไม่ใช่การคิดระดับสูง และมีการตรวจให้คะแนนโดยสรุปว่า คะแนนนั้นสะท้อนความคิดระดับสูง ซึ่งเป็นการสรุปที่ไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่างข้อคำถามตามกรณีต่อไปนี้

ตัวอย่าง ก

อะไรเป็นข้อดี และข้อจำกัดที่สำคัญของข้อความแบบเขียนตอบ

ตัวอย่าง ข

ให้แสดงข้อดี และข้อจำกัดของข้อความแบบเขียนตอบในการประเมินความสามารถในการสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยคำตอบจะต้องอธิบายข้อดีและข้อจำกัดของข้อความแบบเขียนตอบอย่างย่อ พร้อมแสดงเหตุผล อธิบายเหตุผล สนับสนุน หรือโต้แย้งด้วย

ตัวอย่าง ก ประเมินเพียงความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ขณะที่ตัวอย่าง ข ไม่เพียงให้ผู้ตอบแสดงข้อเท็จจริงเท่านั้น แต่ให้ประเมินตัดสินด้วยการอธิบายเหตุผลในการพิจารณาประกอบ ตัวอย่าง ข จึงเป็นข้อคำถามที่ต้องการให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดที่ซับซ้อนมากกว่าตัวอย่าง ก

ฉะนั้น ขอให้ระลึกไว้เสมอว่า การสร้างข้อคำถามแบบเขียนตอบที่ดีมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีหลักการในการสร้างโดย “ต้องชี้ให้ผู้ตอบเห็นว่า จะต้องใช้การคิดชนิดใด เนื้อหาที่จะต้องใช้ในการตอบคำถามคืออะไร” นั่นก็คือ ต้องมีการกำหนดภาระงานที่ชัดเจน เพื่อคำตอบที่ได้มีความเที่ยงตรง ทำให้ได้ข้อมูลหลักฐาน สะท้อนความรู้ความสามารถของผู้ตอบได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ การเขียนข้อคำถามที่มีกรอบโครงสร้างภาระงานที่ชัดเจนจะช่วยป้องกันปัญหาการตอบและความยุ่งยากในการตรวจให้คะแนน ซึ่งเป็นปัญหาที่มักเกิดขึ้นกับข้อสอบแบบเขียนตอบ

ตัวอย่างการสร้างข้อสอบเขียนตอบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.1 เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวชี้วัด 1. อ่านข้อมูลจากกราฟเส้นและแผนภูมิรูปวงกลม

2. เขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบและกราฟเส้น

การวิเคราะห์ตัวชี้วัด กำหนดพฤติกรรม และเลือกรูปแบบของข้อสอบ

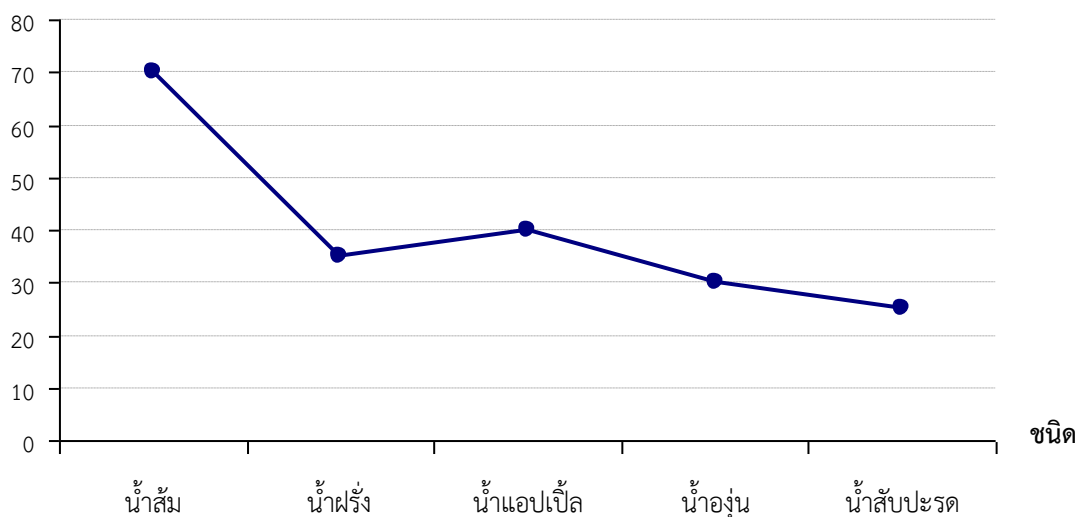
ตัวชี้วัด	คำสำคัญ	ระดับพฤติกรรมที่ ต้องการวัด	รูปแบบของข้อสอบ
1. อ่านข้อมูลจากกราฟเส้นและแผนภูมิรูปวงกลม	อ่านข้อมูล	วิเคราะห์	แบบจำกัดคำตอบ
2. เขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบและกราฟเส้น	เขียนแผนภูมิ	วิเคราะห์	แบบไม่จำกัดคำตอบ

เขียนคำถามโดยใช้สถานการณ์ใหม่ให้ต่างจากที่เคยเรียน

ตัวชี้วัดที่ 1 อ่านข้อมูลจากกราฟเส้นและแผนภูมิรูปวงกลม

ข้อ 1) ผลการสำรวจชนิดน้ำผลไม้ที่นักเรียนชอบดื่ม จากนักเรียน 200 คน แสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

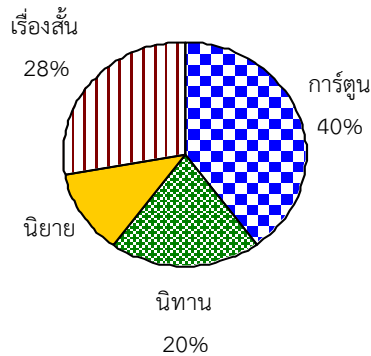
จำนวน (คน)

คำถาม: จำนวนนักเรียนที่ชอบดื่มน้ำผลไม้ชนิดใดรวมกัน เท่ากับจำนวนนักเรียนที่ชอบดื่มน้ำส้ม

แนวคำตอบ: น้ำแอปเปิ้ลรวมกับน้ำองุ่น

ข้อ 2) สถิติการขายหนังสือของร้านค้าแห่งหนึ่ง แสดงได้ดังนี้

คำถาม: ถ้าร้านนี้ขายหนังสือไปทั้งหมด 300 เล่ม อยากทราบว่าขายหนังสือนิยายไปจำนวนเท่าไร

แนวคำตอบ: ขายหนังสือนิยาย 36 เล่ม

ตัวชี้วัดที่ 2 เขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบและกราฟเส้น

คะแนนเฉลี่ยผลการสอบของนักเรียน 2 ห้อง ดังนี้

ห้องเรียน	วิชา / คะแนน				
	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	ภาษาอังกฤษ	สังคมศึกษา
ห้อง 1	65	73	68	70	82
ห้อง 2	69	78	66	59	79

คำถาม: ข้อ 1) จงเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบผลการสอบของนักเรียน

ข้อ 2) จงเขียนกราฟเส้นแสดงผลการสอบของนักเรียน

แนวคำตอบ:

- เขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบให้มีองค์ประกอบครบถ้วน ถูกต้อง
- เขียนกราฟเส้นให้มีองค์ประกอบครบถ้วน ถูกต้อง

เกณฑ์การประเมิน (Rubric)

เกณฑ์การประเมิน (Rubric) คืออะไร

เกณฑ์การประเมิน (Rubric) คือ แนวการให้คะแนนเพื่อประเมินผลงานหรือประเมิน การปฏิบัติงานของผู้เรียน หรืออาจกล่าวได้ว่า Rubric เป็นเครื่องมือให้คะแนนชนิดหนึ่ง ใช้ในการประเมิน การปฏิบัติงานหรือผลงานของผู้เรียน

องค์ประกอบของเกณฑ์การประเมิน (Rubric)

เกณฑ์การประเมิน (Rubric) มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

1. เกณฑ์หรือประเด็นที่จะประเมิน (criteria) เป็นการพิจารณาว่าการปฏิบัติงานหรือผลงาน นั้นประกอบด้วยคุณภาพอะไรบ้าง
2. ระดับความสามารถหรือระดับคุณภาพ (Performance Level) เป็นการกำหนดจำนวน ระดับของเกณฑ์ (criteria) ที่จะกำหนดกี่ระดับ ส่วนมากจะกำหนดขึ้น 3-6 ระดับ
3. การบรรยายคุณภาพของแต่ละระดับความสามารถ (Quality Description) เป็นการเขียน คำอธิบายความสามารถให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนในแต่ละระดับ ซึ่งจะช่วยให้การตรวจ ให้คะแนน

ชนิดของเกณฑ์การประเมิน (Rubric)

เกณฑ์การประเมิน (Rubric) มี 2 ชนิด คือ เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม (Holistic Rubric) และ เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric)

เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม (Holistic Rubric) เป็นการประเมินภาพรวมของ การปฏิบัติงานหรือผลงาน โดยดูคุณภาพโดยรวมมากกว่าดูข้อบกพร่องส่วนย่อย การประเมินแบบนี้ เหมาะกับการปฏิบัติที่ต้องการให้นักเรียนสร้างสรรค์งานที่ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องชัดเจนแน่นอน ผู้ประเมิน ต้องอ่านหรือพิจารณา ผลงานให้ละเอียด ส่วนใหญ่ มักกำหนดระดับคุณภาพอยู่ที่ 3-6 ระดับ

เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) เป็นการประเมินที่ต้องการเน้น การตอบสนองที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่เน้นความคิดสร้างสรรค์ ผลลัพธ์ขั้นต้นจะมีคะแนนหลายตัว ตามด้วย คะแนนรวม ใช้เป็นตัวแทนของการประเมินหลายมิติ เกณฑ์การประเมินแบบนี้จะได้ผลสะท้อนกลับค่อนข้าง สมบูรณ์ เป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนและผู้สอนมาก ผู้สอนที่ใช้เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วนนี้ จะสามารถสร้างเส้นภาพ (Profile) จุดเด่น-จุดด้อย ของผู้เรียนแต่ละคนได้

ประโยชน์ของเกณฑ์การประเมิน (Rubric)

1. ช่วยให้ความคาดหวังของครูที่มีต่อผลงานของผู้เรียน บรรลุความสำเร็จได้
2. ช่วยให้ครูเกิดความกระจ่างชัดยิ่งขึ้น ว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือมีพัฒนาการ อะไรบ้าง

3. ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจและสามารถใช้เกณฑ์การประเมินตัดสินคุณภาพผลงานของตนเองและของคนอื่นอย่างมีเหตุผล
4. ช่วยให้ผู้เรียนระบุคุณลักษณะจากงานที่เป็นตัวอย่างได้โดยใช้เกณฑ์การประเมินตรวจสอบ
5. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมตนเองในการปฏิบัติงานเพื่อไปสู่ความสำเร็จได้
6. เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
7. ช่วยลดเวลาของครูผู้สอนในการประเมินงานของผู้เรียน
8. ช่วยเพิ่มคุณภาพผลงานของผู้เรียน
9. สามารถยืดหยุ่นตามสภาพของผู้เรียน
10. ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ศึกษานิเทศก์ หรืออื่น ๆ เข้าใจในเกณฑ์การตัดสินผลงานของผู้เรียนที่ครูใช้ช่วยในการให้เหตุผลประกอบการให้ระดับคุณภาพได้

ขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การประเมิน (Rubric)

ปัจจุบันมีการจัดพิมพ์รูบริกในหนังสือต่าง ๆ ครูอาจนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับหลักสูตรและการสอนของตนเองได้ เพื่อช่วยยกระดับการเรียนรู้โดยเพิ่มอิทธิพลของรูบริกก็สามารถทำได้ กระบวนการสร้างรูบริก มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการหลายท่าน ได้เสนอแนวทางการสร้างไว้หลากหลาย มีทั้งให้นักเรียนมีส่วนร่วมและผู้สอนสร้างเอง ในที่นี้ขอเสนอแนวทาง ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอแนวทางการสร้างเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์และระบุตัวชี้วัดที่ใช้เกณฑ์การประเมินเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

ขั้นที่ 2 อธิบายคุณลักษณะ ทักษะ หรือพฤติกรรมที่ผู้สอนต้องการเห็น รวมทั้งข้อผิดพลาดทั่วไปที่ไม่ต้องการให้เกิด

ขั้นที่ 3 อธิบายลักษณะการปฏิบัติที่สูงกว่าระดับค่าเฉลี่ย ระดับค่าเฉลี่ย และต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ย สำหรับแต่ละคุณลักษณะที่สังเกตจากขั้นที่ 2

ขั้นที่ 4 สำหรับเกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม เขียนคำบรรยายลักษณะงานที่ดีและงานที่ไม่ดี โดยรวมทุกเกณฑ์หรือทุกคุณลักษณะเข้าด้วยกันเป็นข้อความเดียว สำหรับเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน เขียนคำบรรยายลักษณะงานที่ดีและงานที่ไม่ดี โดยแยกแต่ละเกณฑ์หรือแต่ละคุณลักษณะ

ขั้นที่ 5 สำหรับเกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม เขียนรายละเอียดการปฏิบัติที่อยู่ระหว่างกลางของระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ย ระดับค่าเฉลี่ย และระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เพื่อให้เกณฑ์การประเมินสมบูรณ์ สำหรับเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน เขียนรายละเอียดสำหรับการปฏิบัติที่อยู่ระหว่างกลางของทุกเกณฑ์หรือทุกคุณลักษณะ

ขั้นที่ 6 รวบรวมตัวอย่างผลงานของผู้เรียนซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละระดับ ซึ่งจะช่วยให้คะแนนในอนาคตของครู

ขั้นที่ 7 ทบทวนเกณฑ์การประเมินที่ทำแล้ว

การสร้างเกณฑ์การประเมิน จะต้องศึกษาและพิจารณาจากตัวอย่างงานหรือผลการปฏิบัติหลาย ๆ ตัวอย่างที่มีระดับความแตกต่างกันตั้งแต่ดีที่สุดถึงแย่มากที่สุด

1. เขียนอธิบายคุณภาพของงานโดยใช้ถ้อยคำที่บอกถึงคุณภาพที่สูงกว่า หรือสิ่งที่ขาดหายไปจากงานนั้นเพื่อให้สามารถแยกแยะความเหมือนหรือความแตกต่างของแต่ละระดับคุณภาพ โดยพยายามหลีกเลี่ยงคำขยายเชิงเปรียบเทียบที่เป็นนามธรรม

2. กำหนดระดับของการประเมินให้พอเหมาะกับความสามารถที่จะกำหนดความแตกต่างตามระดับคุณภาพได้อย่างพอเพียง ไม่มากเกินไป โดยทั่วไปจะอยู่ใน 6 ระดับ หรือ 12 ระดับ คำอธิบายระดับคุณภาพ กำหนดให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนเพื่อให้เขาจะสามารถประเมินตนเองได้ และปรับปรุงตัวเองได้ตามระดับคุณภาพนั้น ในกรณีนี้มีข้อแนะนำคือในแต่ละระดับควรมีตัวอย่างงานที่ได้รับการประเมินในระดับนั้น ๆ ให้เห็นชัดเจน สามารถเปรียบเทียบได้และเป็นรูปธรรม

3. เกณฑ์การประเมินต้องเน้นให้เห็นถึงผลกระทบอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานนั้น ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนได้สร้างผลงานนั้นโดยเน้นกระบวนการและความพยายามในการปฏิบัติงานนั้น

เทคนิควิธีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน

สิ่งที่จำเป็นจะต้องกำหนดหรือระบุไว้ในการพิจารณาคุณสมบัติของเกณฑ์การประเมิน มีดังนี้

1. ความต่อเนื่อง

ความแตกต่างระหว่างระดับคุณภาพในมาตรวัดจะต้องต่อเนื่อง และมีขนาดเท่ากัน เช่น ความแตกต่างระหว่างระดับ 5 กับ 4 จะต้องมีความเท่ากับความแตกต่างระหว่าง 2 กับ 1 ซึ่งเป็นคุณสมบัติของตัวเลขในมาตราอันตรภาค (interval scale) ทั้งนี้ คุณภาพของสิ่งที่ประเมินจะมีคุณสมบัติต่อเนื่อง (continuous variable)

2. ความคู่ขนาน

คำอธิบายในแต่ละระดับคุณภาพจะต้องใช้คำหรือภาษาที่คู่ขนานกันตลอดทุกช่วงของมาตรวัด

3. ยึดสมรรถภาพที่ต้องการประเมิน

เกณฑ์การประเมินจะต้องเน้นที่ตัวสมรรถภาพที่ต้องการประเมินสมรรถภาพเดียวกัน คำอธิบายในแต่ละระดับจะแตกต่างกันเฉพาะในคุณภาพของงานหรือการปฏิบัตินั้น ของสมรรถภาพที่ใช้เป็นหลักเฉพาะในเกณฑ์การประเมินที่พิจารณานั้น

4. กำหนดน้ำหนักของเกณฑ์การประเมิน

เมื่อมีหลายเกณฑ์การประเมิน การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์จึงมีความจำเป็นตามจุดเน้น นักเบาของผลงาน หรือสมรรถภาพที่ได้รับของการประเมินนั้น ๆ

5. ความเที่ยงตรง

เกณฑ์การประเมินจะต้องมีหลักฐานแสดงให้เห็นถึงความเที่ยงตรงของการพิจารณาผลงานออกมาในรูปของระดับคะแนนที่เป็นตัวแทนของพฤติกรรมให้เป็นรูปธรรมที่ปกติไม่สามารถมองเห็นได้ง่าย ดังนั้น การให้ระดับคุณภาพที่ต่างกันจะต้อง

5.1 สะท้อนให้เห็นถึงการวิเคราะห์ผลงานตามตัวอย่างในระดับความสามารถต่าง ๆ กัน

5.2 อธิบายคุณภาพของการปฏิบัติงานไม่ใช่ปริมาณงาน

5.3 เกณฑ์การประเมินจะต้องไม่พิจารณาเกี่ยวข้องอื่น ๆ แต่จะเน้นเกณฑ์การแสดงผลตามสภาพจริง ดังตัวอย่าง ในการพูด ผู้เสนอหลายคน ใช้บันทึกย่อในการพูด แต่เกณฑ์การประเมินไม่พิจารณาการใช้หรือไม่ใช้บันทึกย่อ แต่จะพิจารณาประสิทธิภาพของการพูด ดังนั้นเกณฑ์การประเมินจะพิจารณาพฤติกรรมการนำเสนอและการเรียบเรียงข้อเสนอสั้นๆที่นำเสนอ

6. ความเชื่อมั่น

เกณฑ์การประเมินจะต้องมีความคงเส้นคงวาในการตัดสินใจให้ระดับคุณภาพ ไม่ว่าจะใครจะเป็นผู้ประเมินหรือว่าจะประเมินเวลาใด เกณฑ์การประเมินที่ใช้คำประเภทการลงความเห็นเชิงสรุป (เช่น ดีมาก ใช้ไม่ได้) และคำประเภทเปรียบเทียบ (เช่น ดีกว่า แย่กว่า) นั้น ควรใช้คำที่เป็นการอธิบาย หรือบรรยายลักษณะงาน หรือการกระทำจะช่วยให้เกณฑ์การประเมินมีความเชื่อมั่นมากขึ้น

กิงกาญจน์ สิริสุนทร เสนอแนวทางการสร้างเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

1. ดูรูปแบบหรือตัวอย่าง ให้นักเรียนดูตัวอย่างงานที่ดีและงานที่ไม่ดี แล้วให้บอกลักษณะที่ทำให้งานดีหรือไม่ดี

2. ทำรายการเกณฑ์ ให้อภิปรายตัวอย่างงานเพื่อเริ่มทำรายการเกณฑ์ที่จะใช้พิจารณาคุณภาพของงาน

3. ทำระดับคุณภาพให้ชัดเจน อธิบายลักษณะคุณภาพที่ดีที่สุดและแย่ที่สุด แล้วจึงอธิบายคุณภาพของงานระดับกลาง โดยใช้พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับปัญหาทั่วไปและการอภิปรายเกี่ยวกับงานที่คุณภาพไม่ค่อยดี

4. ฝึกให้นักเรียนใช้วิธีการที่สร้างขึ้นกับงาน ตัวอย่าง โดยให้ประเมินงานตัวอย่างที่ให้ดูในขั้นที่ 1

5. กำหนดงานให้นักเรียนทำและให้ประเมินโดยตนเองและโดยกลุ่ม ในขณะที่นักเรียนทำงานก็ให้มีการประเมินตนเองและประเมินโดยกลุ่มเป็นระยะ ๆ

6. ทบทวน ให้ความเวลานักเรียนทบทวนงาน โดยใช้ข้อติชมโดยขั้นตอนที่ 5

7. ให้ครูประเมินของนักเรียนโดยใช้รูบรีคเดียวกับที่นักเรียนใช้ชั้นตอนที่ 1 อาจจำเป็นต้องทำ หากงานที่ให้นักเรียนทำนั้น เป็นงานที่นักเรียนไม่คุ้นเคย ชั้นตอนที่ 3 และชั้นตอนที่ 4 มีประโยชน์แต่ต้อง เสียเวลา ครูสามารถทำได้ โดยเฉพาะเมื่อใช้รูบรีคนั้นระยะหนึ่ง การให้นักเรียนมีประสบการณ์ การประเมินโดยใช้รูบรีค อาจเริ่มตั้งแต่การที่ครูกำหนดระดับคุณภาพ กำหนดรายการเกณฑ์ ตรวจสอบกับ นักเรียน ทบทวนและใช้รูบรีคนั้นประเมินตนเองประเมินกับกลุ่ม และครูประเมิน ซึ่งเป็นชั้นตอนที่ 5-7

ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ได้เสนอแนวการสร้าง เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

การสร้างรูบรีคต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการใช้รูบรีคใน การประเมินและช่วยพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงรูบรีคให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งขั้นตอนการสร้างรูบรีค มีดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาตัวอย่างชิ้นงาน โดยให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างชิ้นงานที่ดีและไม่ดี ระบุ คุณลักษณะที่ทำให้ชิ้นงานดีและลักษณะที่ทำให้ชิ้นงานไม่ดี ซึ่งขั้นนี้มีความจำเป็นในกรณีที่ครูให้ผู้เรียน ทำงานที่ผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยหรือเป็นงานใหม่

ขั้นที่ 2 ระบุรายการที่เป็นเกณฑ์ โดยการให้ผู้เรียนได้อภิปรายชิ้นงาน แล้วนำความเห็น มาลงสรุปเป็นเกณฑ์ที่บอกว่าชิ้นงานที่ดีเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 ระบุระดับของคุณภาพ โดยการบรรยายลักษณะของชิ้นงานที่ดีว่ามีคุณภาพที่ดีที่สุด และบรรยายลักษณะชิ้นงานที่มีคุณภาพต่ำสุด จากนั้นบรรยายลักษณะ ที่อยู่ระหว่างกลาง

ขั้นที่ 4 ฝึกใช้เกณฑ์ โดยให้ผู้เรียนฝึกใช้รูบรีคที่สร้างขึ้นในการประเมินชิ้นงานที่น่าเสนอ เป็นตัวอย่างในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 5 ประเมินตนเองและเพื่อน โดยให้ผู้เรียนผลิตชิ้นงาน ขณะทำงานให้หยุดบางช่วงเพื่อให้ ผู้เรียนใช้รูบรีคประเมินชิ้นงานของตนเองและของเพื่อน

ขั้นที่ 6 แก้ไข ปรับปรุง โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแก้ไข ปรับปรุงชิ้นงานของตนเองจาก ข้อเสนอแนะที่ได้จากขั้นที่ 5

ขั้นที่ 7 ประเมินผลงาน โดยผู้สอนใช้รูบรีคที่ผู้เรียนพัฒนาขึ้นในการประเมิน โดยนำรูบรีคที่ ผู้เรียนพัฒนาขึ้นและเคยใช้แล้วประเมินชิ้นงานของผู้เรียน

ตัวอย่าง เกณฑ์การให้คะแนน

วิชาคณิตศาสตร์ ชั้น ป.6 ตัวชี้วัดที่ 2 เขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบและกราฟเส้น ได้นำเสนอตัวอย่างการออกข้อสอบ และแนวทางการตอบมาแล้ว ดังนั้นจึงได้เสนอแนวทางการสร้างเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม (Holistic Rubric)

สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.1 เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวชี้วัด ค 5.1 ป.6/2 เขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบและกราฟเส้น

ปรับปรุง (1 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)
แผนภูมิมีข้อผิดพลาดมากกว่า 1 รายการ	แผนภูมิมีข้อผิดพลาด 1 รายการ	แผนภูมิมีความถูกต้องครบทุกรายการ ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 1. องค์ประกอบสำคัญของแผนภูมิครบถ้วน 2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลชัดเจน 3. แท่งแผนภูมิที่นำเสนอถูกต้องทุกรายการ 4. ขนาดของแท่งแผนภูมิและระยะห่างเท่ากันทั้งหมด

เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubrics)

สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.1 เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวชี้วัด ค 5.1 ป.6/1 เขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบและกราฟเส้น

ประเด็น	คะแนน	ปรับปรุง (1 คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ดี (3 คะแนน)	น้ำหนัก
1. องค์ประกอบของแผนภูมิ		ขาดองค์ประกอบสำคัญของแผนภูมิมากกว่า 1 รายการ	ขาดองค์ประกอบสำคัญของแผนภูมิ จำนวน 1 รายการ	มีองค์ประกอบสำคัญของแผนภูมิครบถ้วนได้แก่ ชื่อแผนภูมิ มาตรฐาน ชื่อแกนนอน ชื่อแกนตั้ง	2
2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของแท่งแผนภูมิ		แท่งแผนภูมิแสดงความแตกต่างไม่ชัดเจน และกำหนดสัญลักษณ์แทนข้อมูลแต่ละชุดไม่ตรงกับแท่งแผนภูมิ	แท่งแผนภูมิแสดงให้เห็นความแตกต่างชัดเจน แต่การกำหนดสัญลักษณ์แทนข้อมูลแต่ละชุดไม่ตรงกับแท่งแผนภูมิ	- แท่งแผนภูมิแสดงให้เห็นความแตกต่างชัดเจน - มีการกำหนดสัญลักษณ์แทนข้อมูลแต่ละชุดตรงกับแท่งแผนภูมิ	2
3. ความครบถ้วนและถูกต้องของข้อมูล		แผนภูมิที่นำเสนอไม่ครบถ้วนหรือผิดพลาดทั้ง 2 รายการ	แผนภูมิที่นำเสนอครบถ้วนแต่ผิดพลาด 1 รายการ	แผนภูมิที่นำเสนอครบถ้วนและถูกต้องทุกรายการ	4
4. ขนาดและระยะห่างของแท่งแผนภูมิ		ขนาดและระยะห่างของแท่งแผนภูมิไม่เท่ากัน มากกว่า 1 แท่ง	ขนาดและระยะห่างของแท่งแผนภูมิไม่เท่ากัน 1 แท่ง	ขนาดและระยะห่างของแท่งแผนภูมิเท่ากันทั้งหมด	2

ตัวอย่าง เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 (LAS) ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คะแนน ประเด็น	5	4	3	2	1
จุดเน้นของเรื่องที่น่าเสนอ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดจุดมุ่งหมายในบทนำด้วยวิธีการที่เหมาะสม เช่น การใช้เกร็ดความรู้อ้างคำพูดของคนอื่น - เขียนเรื่องได้สอดคล้องกับประเด็นที่โจทย์กำหนดตลอดเรื่อง - ย่อหน้าสุดท้ายเสนอภาพสรุปรวมที่สำคัญของเรื่อง - เขียนประเด็นที่ต้องการนำเสนอได้ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนภาพรวมของเรื่องครบตามประเด็นที่น่าเสนอในบทนำ - นำเสนอประโยคที่เป็นใจความสำคัญของเรื่องในบทนำของเรื่อง - เขียนเรื่องส่วนใหญ่ได้สอดคล้องกับประเด็นที่โจทย์กำหนด - ย่อหน้าสุดท้ายสอดคล้องกับบทนำและเนื้อเรื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอภาพรวมของเรื่องเกินหรือน้อยกว่าประเด็นที่น่าเสนอในบทนำ - มีการระบุประเด็นสำคัญของเรื่องไว้ในบทนำ - เขียนเรื่องซ้ำไปซ้ำมา และไม่จบสมบูรณ์ - เขียนเรื่องเป็นไปตามโจทย์ที่กำหนดแต่มีการเขียนนอกประเด็นเป็นบางจุด - จบการเขียนเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนเรื่องสอดคล้องกับบางส่วนของประเด็นที่กำหนด - เขียนเรื่องราวซ้ำไปซ้ำมา - ลักษณะการเขียนไม่ใช่การเชิญชวน - ไม่มีข้อความที่แสดงการจบเรื่อง - ประเด็นที่น่าเสนอไม่ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องที่เขียนเป็นการเล่าเรื่องไปเรื่อย ๆ ไม่แสดงจุดเน้นของเรื่อง - เรื่องที่เขียนไม่เป็นไปตามโจทย์ที่กำหนด
รายละเอียดเนื้อหาสาระที่น่าเสนอ	<ul style="list-style-type: none"> - การเขียนรายละเอียดเพื่อขยายความทุกประเด็นของเรื่องด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและมีความสมดุล - มีการใช้คำหรือวลีที่น่าสนใจในการเขียนขยายความประเด็นสำคัญของเรื่อง - ส่วนวนการเขียนมีความเหมาะสมกับชื่อเรื่อง จุดมุ่งหมาย และผู้อ่าน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเขียนรายละเอียดเพื่อขยายความประเด็นส่วนใหญ่ของเรื่องด้วยข้อมูลที่สอดคล้องกัน - ปริมาณข้อมูลที่ใช้ขยายแต่ละประเด็นไม่สมดุลกัน - มีการใช้คำหรือวลีที่ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน - ส่วนวนการเขียนน่าสนใจ แต่ขาดความคงเส้นคงวา 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเขียนรายละเอียดเพื่อขยายใจความสำคัญและรายละเอียด มีใจความสมบูรณ์ - รายละเอียดที่น่ามาขยายใจความสำคัญยังขาดความลึกซึ้ง - ใช้คำง่ายหรือซ้ำ ๆ - ส่วนวนการเขียนไม่เหมาะสมกับเรื่องและผู้อ่าน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเขียนรายละเอียดเพื่อขยายใจความสำคัญบางประเด็นและมีรายละเอียดน้อยหรือมีใจความไม่สมบูรณ์ - เขียนรายละเอียดทั่ว ๆ ไปไม่ตรงประเด็นที่กำหนดหรือเขียนซ้ำไปซ้ำมา 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนข้อความเป็นประเด็น ๆ โดยไม่มีรายละเอียดขยาย - มีการเขียนรายละเอียดในบางประเด็น แต่มีความสับสนวุ่นวาย - เนื้อหาสาระที่เขียนต่ำกว่าหนึ่งหน้ากระดาษ

คะแนน ประเด็น	5	4	3	2	1
การจัดองค์ประกอบของเรื่องที่น่าสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> - การเรียบเรียงสาระที่น่าสนใจเหมาะสมและประเด็นที่น่าสนใจมีความสมเหตุสมผล - เรื่องที่เขียนนำเสนอที่น่าสนใจและบทสรุปอย่างชัดเจนและเสนอความคิดเป็นลำดับ - ข้อความในทุกย่อหน้ามีประโยคที่เป็นใจความสำคัญและการสรุปในตอนท้ายของย่อหน้า - นำเสนอโครงสร้างของประโยคและสำนวนที่หลากหลาย - การเรียบเรียงเรื่องราวในแต่ละย่อหน้ามีการร้อยรัดกันดี 	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดเรียงเนื้อหาสาระแต่ละย่อหน้ามีความเหมาะสมทั้งในส่วนของบทนำเนื้อหาและบทสรุป - สาระที่น่าสนใจส่วนใหญ่มีความสมเหตุสมผล - สาระที่น่าสนใจส่วนใหญ่มีความเชื่อมโยงระหว่างประเด็น - ข้อความในย่อหน้าส่วนใหญ่มีประโยคที่เป็นใจความสำคัญ - การเรียบเรียงประโยคและข้อความในแต่ละย่อหน้ามีความเหมาะสม - เข้าใจง่าย แต่ยังใช้ซ้ำ ๆ กันหลายจุด 	<ul style="list-style-type: none"> - การนำเสนอเรื่องราวมีการแบ่งย่อหน้าได้เหมาะสม แต่โครงสร้างของเรื่องยังไม่ปรากฏส่วนนำเนื้อหาและส่วนสรุปอย่างชัดเจน - การเชื่อมโยงเรื่องราวในแต่ละย่อหน้าสร้างความสับสนหรือเสนอซ้ำ ๆ - การเรียบเรียงประโยคไม่สอดคล้องกับประโยคที่เป็นใจความสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> - การนำเสนอเนื้อหาแบ่งย่อหน้าไม่เหมาะสม - การนำเสนอเรื่องไม่สั้นไหลประเด็นที่น่าสนใจในแต่ละตอนไม่เชื่อมโยงกัน - การเรียงประโยคยังไม่มีความมุ่งหมายที่แน่นอน 	<ul style="list-style-type: none"> - การเรียบเรียงเนื้อหาสับสนหรือไม่ปรากฏหลักฐานว่ามี การวางแผนก่อนการเขียนเรื่อง - การดำเนินเรื่องราวไม่จบอย่างสมบูรณ์ตามหลักการเขียนเรียงความ
ความสอดคล้องและเชื่อมโยงของเรื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางโครงสร้างรูปแบบการเขียนชัดเจนและใช้รูปแบบการเขียนเรียงความเพื่อเชิญชวน - เรื่องที่เขียนมีความยากเหมาะสมกับระดับชั้นที่เรียน - งานเขียนมีการระบุรายละเอียดสำคัญมากและสมดุลง่ายให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวอย่างชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางโครงสร้างรูปแบบการเขียนชัดเจนและใช้รูปแบบการเขียนเรียงความเพื่อเชิญชวน - เรื่องที่เขียนมีความยากเหมาะสมกับระดับชั้นที่เรียน - เรื่องที่เขียนใช้โครงสร้างที่ง่ายและเหมาะสม - งานที่เขียนมีการระบุรายละเอียดที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางโครงสร้างรูปแบบการเขียนชัดเจนและใช้รูปแบบการเขียนเรียงความเพื่อเชิญชวน - เรื่องที่เขียนมีความยากเหมาะสมกับระดับชั้นที่เรียน - ผู้อ่านจำเป็นต้องอาศัยการนิภาพเพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่ผู้เขียนนำเสนอเนื่องจากมี 	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนปรากฏหลักฐานการใช้รูปแบบการเขียนเรียงความเพื่อเชิญชวน - เรื่องที่เขียนยังมีความสับสนวุ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนเรื่องวุ่นวาย สับสนตลอดเรื่อง - ความเชื่อมโยงของเรื่องขาดเป็นตอน ๆ

คะแนน ประเด็น	5	4	3	2	1
	- การเรียบเรียง ประโยคและเรื่องราว มีความกลมกลืน	ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจ เรื่องราวได้	บางส่วนเขียนไม่ สมบูรณ์		

คะแนน ประเด็น	3	2	1
หลักภาษา	- ใช้ประโยคที่มีโครงสร้างที่ หลากหลาย และไม่มี ข้อผิดพลาด หรือมีความผิด บ้างในส่วนที่ไม่สำคัญ - มีการสะกดผิดน้อยกว่าร้อย ละ 20 - ใช้คำได้เหมาะสมกับ ความหมาย หน้าที่ และบริบท ของเรื่อง	- ใช้ประโยคที่มีโครงสร้างที่ หลากหลาย และมีข้อผิดพลาด บ้าง แต่ไม่ทำให้ผู้อ่าน มี ความสับสน - มีการสะกดผิดร้อยละ 20-50 - ใช้คำได้เหมาะสมกับ ความหมาย หน้าที่ และบริบท ของเรื่อง	- ใช้ประโยคที่ง่าย ๆ และมี ข้อผิดพลาดมากทำให้ผู้อ่าน มีความสับสน - สะกดคำผิดมากกว่าร้อยละ 50 - ใช้คำไม่เหมาะสมกับความหมาย หน้าที่ และบริบทของเรื่อง

เกณฑ์การตัดสินให้คะแนน

ได้คะแนนระหว่าง 0-3	คิดเป็น 1 คะแนน
ได้คะแนนระหว่าง 4-8	คิดเป็น 2 คะแนน
ได้คะแนนระหว่าง 9-13	คิดเป็น 3 คะแนน
ได้คะแนนระหว่าง 14-18	คิดเป็น 4 คะแนน
ได้คะแนนระหว่าง 19-23	คิดเป็น 5 คะแนน

การสนับสนุนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT ในสถานศึกษานั้นมีปัจจัยหลักที่ช่วยให้ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การจัดการเรียนรู้ (Learning) และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluation) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พัฒนาระบบส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยหลักทั้งสองปัจจัย ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) อันทันสมัย เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET, NT, RT ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ระบบส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นถึงความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งเห็นความสำคัญของการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการบริหารจัดการด้านการศึกษา จึงได้พัฒนาระบบการพัฒนาคุณภาพศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance learning information technology: DLIT) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้สอนทั่วประเทศได้มีโอกาสได้เรียนรู้องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยระบบดังกล่าวประกอบด้วยสารสนเทศใน 5 ด้าน คือ

1.1 ห้องเรียนแห่งคุณภาพ (DLIT Classroom) เป็นการรวบรวมวิถีทัศน์การจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ในห้องเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยคุณครูที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่ทำการสอนเป็นอย่างดี

1.2 คลังสื่อประกอบการเรียนการสอน (DLIT Resources) เป็นการรวบรวมคลังสื่อประกอบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและสามารถเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนในการนำไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน

1.3 ห้องสมุดออนไลน์ (DLIT Library) เป็นการรวบรวมเอกสารหรือตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงานต่าง ๆ มีคุณภาพและสามารถเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนในการนำไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน

1.4 ชุมชนแห่งการพัฒนาวิชาชีพออนไลน์ (DLIT Professional Learning Community: DLIT PLC) เป็นการเปิดเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ หรือระหว่างครูผู้สอนด้วยกัน ในประเด็นเนื้อหาต่าง ๆ

1.5 คลังข้อสอบออนไลน์ (DLIT Assessment) เป็นการรวบรวมข้อสอบตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของแต่ละระดับชั้น เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำข้อสอบที่อยู่ในคลังข้อสอบไปใช้ในการวัดและประเมินในชั้นเรียนได้อีกด้วย

ซึ่งช่องทางในการเข้าใช้ระบบการพัฒนาคุณภาพศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance learning information technology : DLIT) ได้แก่ www.dlit.ac.th

2. ระบบส่งเสริมสนับสนุนการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นถึงความสำคัญกับการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมทั้งเห็นความสำคัญของการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในการบริหารจัดการด้านการศึกษา จึงได้พัฒนาระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน (Standardize Item Bank System: SIBS) และระบบข้อสอบออนไลน์ PISA โดยแต่ละระบบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน (Standardize Item Bank System: SIBS)

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน ระบบคลังข้อสอบในปัจจุบันนี้ ถือเป็นระบบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมสนับสนุนการการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยเป็นกระบวนการบริหารจัดการข้อสอบอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การนำข้อสอบเข้าสู่คลัง การคัดเลือกข้อสอบจากคลัง และการจัดฉบับข้อสอบที่คัดเลือกมาจากคลัง รวมทั้งการวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบภายหลังการนำข้อสอบไปใช้ ดังนั้น ระบบคลังข้อสอบจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถบริหารจัดการข้อสอบได้อย่างสะดวก ถูกต้องแม่นยำ ลดการสูญเสียเวลาจากการทำงานที่ซ้ำซ้อนในการจัดทำข้อสอบ ทุกครั้งที่มีการสอบ ส่งผลดีต่อระบบการศึกษาคือ มีข้อสอบที่มีคุณภาพใช้ในการทดสอบ ทำให้ผลการทดสอบมีมาตรฐานและน่าเชื่อถือมากขึ้น ประกอบกับในปัจจุบันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและ

การสื่อสาร (ICT) เริ่มมีบทบาทสำคัญต่อการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้พัฒนาระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน (Standardize Item Bank System: SIBS) ขึ้น โดยระบบดังกล่าวเป็นการผนวกระบบคลังข้อสอบตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร (Item Bank) กับระบบการทดสอบแบบออนไลน์ (Online Testing) เข้าด้วยกัน โดยมีหลักการสำคัญในการใช้ระบบคลังข้อสอบมาตรฐานในการบริหารจัดการศึกษา ดังนี้

- 1) ระบบคลังข้อสอบมาตรฐานต้องเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมสนับสนุนการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้
- 2) ระบบคลังข้อสอบต้องเป็นศูนย์รวมของข้อสอบที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างแท้จริง
- 3) ระบบคลังข้อสอบต้องเป็นแหล่งสะสมผลงานที่มีคุณภาพของสมาชิกชุมชนนักวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย

2.1.2 วัตถุประสงค์ของระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน การพัฒนาระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน (Standardize Item Bank System: SIBS) เป็นการดำเนินงานให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของการยกระดับคุณภาพผู้เรียน เพื่อการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้น กำหนดวัตถุประสงค์หลักดังนี้

- 1) เพื่อให้บริการข้อสอบที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรให้สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา
- 2) เพื่อให้บริการการทดสอบวัดความรู้และความสามารถแบบ online ให้แก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป

2.1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน คลังข้อสอบเป็นสถานที่หรือแหล่งเก็บรวบรวมข้อทดสอบที่มีคุณภาพและมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ โดยมีความมุ่งหมายให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการนำข้อทดสอบเหล่านั้นมาใช้ในการวัดและประเมินผลการศึกษา ดังนั้น หากจะกล่าวถึงประโยชน์ของคลังข้อสอบพอสรุปได้ดังนี้

- 1) ประโยชน์ต่อครูผู้สอน ถ้ามีการจัดระบบคลังข้อสอบไว้เป็นอย่างดีจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถเลือกข้อสอบได้ตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดอย่างหลากหลาย ขณะเดียวกันครูจะมีเวลาเตรียมการสอนและใช้ความพยายามทุ่มเทจิตใจรวมทั้งเป็นการลดค่าใช้จ่ายและเวลาที่ใช้ในการสร้างข้อสอบ นอกจากนี้ครูผู้สร้างข้อสอบเองจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและเห็นคุณค่าอันจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ที่คุ้มค่า
- 2) ประโยชน์กับนักเรียน ด้วยความหลากหลายของข้อสอบ เช่น ความยาก เนื้อหา และพฤติกรรมระดับต่าง ๆ ผลการตอบทำให้เห็นข้อบกพร่องหรือความคลาดเคลื่อนในการตอบข้อสอบของนักเรียน ซึ่งจะทำให้ครูสามารถแก่นักเรียนได้เป็นรายเฉพาะบุคคล อย่างเหมาะสม สามารถเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถมาใช้วัดทำให้ไม่เสียเวลา ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาตนเองต่อไป

3) ประโยชน์สำหรับผู้บริหาร การมีคลังข้อสอบในสถานศึกษา น่าจะเป็นการนำไปสู่ การตรวจสอบระดับมาตรฐานทางวิชาการ และกำหนดการพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีหลักเกณฑ์ยิ่งขึ้น

4) ประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนเพราะข้อสอบจะต้อง สอดคล้องกับหลักสูตร กล่าวคือ ถ้ามีการพัฒนาหลักสูตรใหม่จะต้องสร้างข้อสอบใหม่ นั่นคือ เนื้อหาของ คลังข้อสอบจะต้องเปลี่ยนไปตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

5) ประโยชน์ต่อการพัฒนาเครื่องมือวัด คลังข้อสอบเป็นแหล่งเก็บข้อสอบจำนวนมากที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ทั้งเชิงเหตุผลและเชิงประจักษ์ คุณลักษณะข้อสอบสามารถเลือกมาสร้าง เป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของผู้ใช้ ทำให้การสร้างแบบทดสอบคู่ขนาน มีความเป็นไปได้มากขึ้น ผลการวัดสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ แม้จะไม่ใช่ข้อสอบชุดเดียวกันหรือ ระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่ม ก็ตาม (สมหวัง บุญสิทธิ์, 2542)

2.1.4 หลักการทำงานของระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน (SIBS) สำนักทดสอบทาง การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการพัฒนาระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน (Standardize Item Bank System) หรือเรียกย่อ ๆ ว่าระบบ SIBS ซึ่งมีรายละเอียดหลักการทำงานของระบบ คลังข้อสอบมาตรฐาน พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน (Standardize Item Bank System) เป็นการผนวก ระบบคลังข้อสอบตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร (Item Bank) กับระบบการทดสอบแบบออนไลน์ (Online Testing) เข้าด้วยกัน

2) ระบบคลังข้อสอบตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร (Item Bank) เป็น ระบบการบริหารจัดการข้อสอบที่มีลักษณะเป็นระบบปิด โดยผู้ที่ จะเข้าใช้ระบบได้จะต้องมีชื่อผู้ใช้ (Username) กับรหัสผ่าน (Password) โดยมีรายละเอียดของระบบคลังข้อสอบ ดังนี้

- ระบบคลังข้อสอบตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร เป็นระบบที่รวบรวม เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา (Cognitive) และวัดด้านพฤติกรรม (Non cognitive)

- เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา (Cognitive) ได้แก่ ข้อสอบตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรด้านความรู้ (Knowledge) ข้อสอบ วัดความสามารถในการใช้ภาษาไทย เป็นต้น

- เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนทั้งในด้านพฤติกรรม (Non cognitive) ได้แก่ ข้อสอบตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรด้านทักษะกระบวนการ (Process skill) และด้านคุณลักษณะ (Attribute) ข้อสอบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และข้อสอบวัดสมรรถนะของผู้เรียน เป็นต้น

- คลังข้อสอบมาตรฐาน จะประกอบไปด้วยคลังข้อสอบหลัก (Main Item Bank) ซึ่งเป็นคลังข้อสอบที่มีชั้นความลับ (Security Zone) โดยมีนักวิชาการ ของ สพฐ. เป็นผู้พัฒนาและคัดเลือก

เข้าสู่คลังเพื่อให้บริการ และคลังข้อสอบแยกเฉพาะ (Separable Item Bank) ซึ่งเป็นคลังข้อสอบที่สามารถเผยแพร่ให้ผู้เข้าใช้สามารถดึงข้อสอบไปใช้ โดยประกอบด้วยข้อสอบที่ดึงมาจากคลังข้อสอบหลัก (บางส่วน) และข้อสอบที่สมาชิกชุมชนนักวัดผลฯ เป็นผู้พัฒนาและผ่านการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการของ สพฐ. ให้เข้าสู่คลังข้อสอบเพื่อให้บริการ

3) ระบบการทดสอบแบบออนไลน์ (Online Testing) เป็นระบบการบริหารจัดการสอบที่มีลักษณะเป็นระบบเปิด โดยศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอน นักเรียนและผู้สนใจทั่วไป สามารถเข้าใช้ระบบได้อย่างอิสระ โดยไม่ต้องใช้ชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน โดยมีรายละเอียดของระบบสอบออนไลน์ ดังนี้

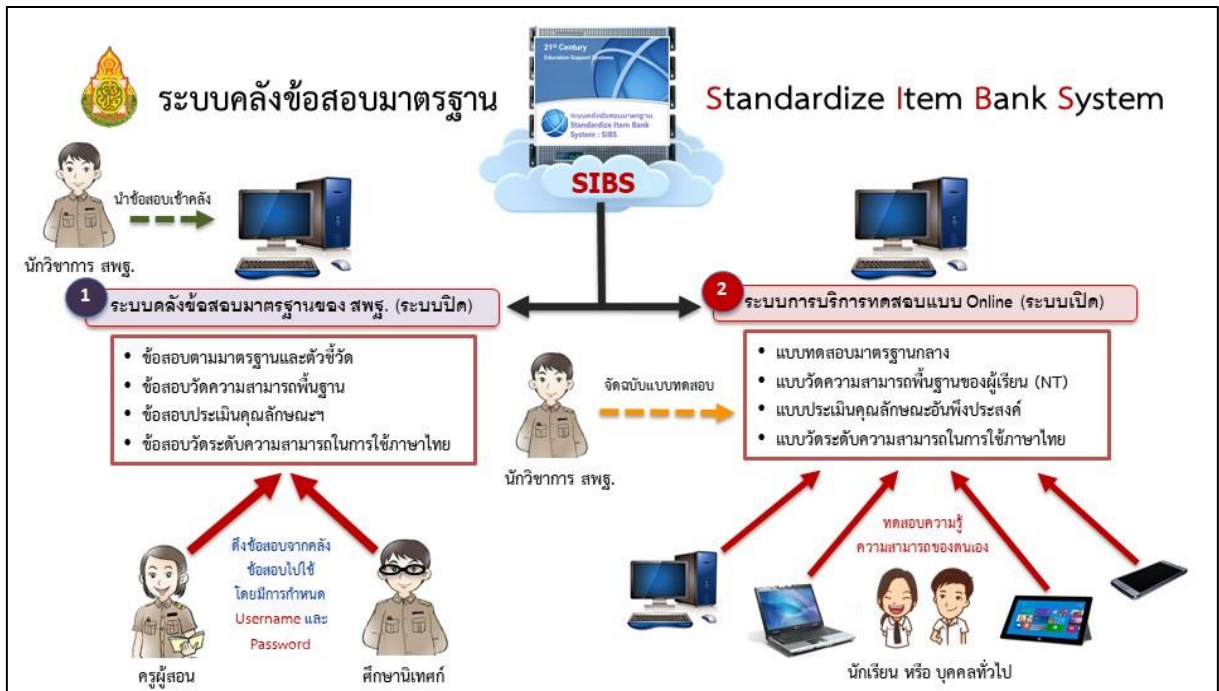
- ระบบการจัดสอบแบบออนไลน์ เป็นระบบที่สามารถดำเนินการบนอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย เช่น คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์โน้ตบุค แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ และสมาร์ทโฟน เป็นต้น

- ระบบการทดสอบแบบออนไลน์ (Online Testing) เป็นระบบที่ให้บริการการทดสอบแก่ผู้เรียนและผู้สนใจทั่วไปทั้งในด้านสติปัญญา (Cognitive) และวัดด้านพฤติกรรม (Non cognitive)

- แบบทดสอบสำหรับการให้บริการสอบแบบออนไลน์ จะใช้ข้อสอบที่บรรจุอยู่ในคลังข้อสอบมาตรฐานมาทำการจัดฉบับ โดยมีนักวิชาการของ สพฐ. จะเป็นผู้คัดเลือกข้อสอบและจัดฉบับ

- ระบบการทดสอบออนไลน์ สามารถนำไปใช้ในการทดลอง (Try out) และหาคุณภาพของของเครื่องที่ใช้ในการวัดและประเมินในชั้นเรียน แทนการออกเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการใช้ข้อสอบที่เป็นเอกสาร (Paper test)

หลักการการทำงานของระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน (Standardize Item Bank System) สามารถอธิบายได้ด้วยแผนภาพ ต่อไปนี้

ซึ่งการเข้าใช้ระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน (Standardize Item Bank System: SIBST) ดำเนินการได้ 2 ช่องทาง ดังนี้

ช่องทางที่ 1 เข้าสู่ระบบคลังข้อสอบมาตรฐานโดยตรง ดำเนินการ ดังนี้

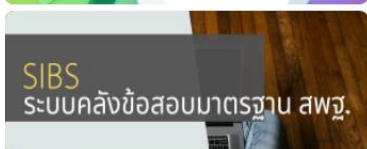
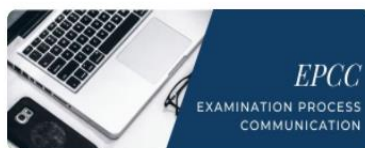
- 1) พิมพ์ URL ดังนี้ <http://122.155.196.142/BetobecQbank/Pages/Home>
- 2) เลือกเมนูทางลัด ที่จะเข้าสู่ระบบย่อย ระหว่าง “คลังข้อสอบมาตรฐาน” กับ “ระบบ

จัดการทดสอบออนไลน์ตามตัวชี้วัด”

ช่องทางที่ 2 เข้าสู่ระบบคลังข้อสอบมาตรฐานผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ. ดำเนินการดังนี้

- 1) เข้าสู่หน้าเว็บไซต์ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ. โดยพิมพ์ URL ดังนี้ คือ <http://bet.obec.go.th>

2) คลิกที่ไอคอน SIBS ระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน สพฐ.

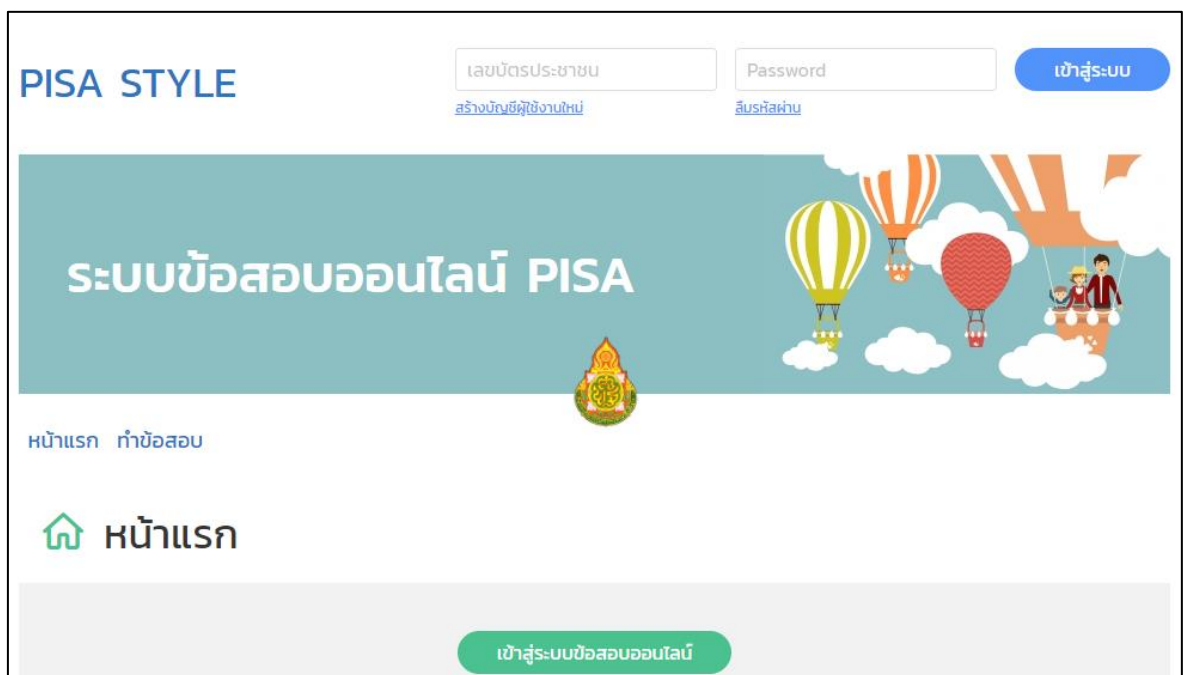
3) เข้าสู่ระบบโดยกรอก Username : school กับรหัสผ่าน Password : school

4) คลิก “คลังข้อสอบ” แล้วระบุข้อมูลการค้นหาข้อสอบ เพื่อค้นหาข้อสอบตามที่ระบุ

2.2 ระบบข้อสอบออนไลน์ PISA

1) เข้าสู่หน้าเว็บไซต์ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ. โดยพิมพ์ URL ดังนี้ คือ <http://bet.obec.go.th> หรือเข้าที่ <https://pisastyle.pisacenterobec.org/>

2) คลิกที่ไอคอน PISA STYLE ระบบข้อสอบออนไลน์ PISA

การนิเทศ กำกับ ติดตาม

จากการวิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) ปีการศึกษา 2565 พบข้อมูลสารสนเทศสำคัญที่นำมาสังเคราะห์สู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. ระดับเขตพื้นที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา ตลอดถึงการกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของตนเองโดยใช้เทคนิค SWOT Analysis หรือเทคนิคอื่น ๆ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในระยยะกลางและระยะสั้น โดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ จุดเน้นนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ/สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2) การส่งเสริม สนับสนุน กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดวิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

- ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/แต่ละด้าน วิทยามาตรฐานการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าร้อยละ 50 หรือต่ำกว่าเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ/ระดับสังกัด/ระดับจังหวัด และระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อศึกษารหาประเด็นปัญหาและร่วมกันจัดทำแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามสภาพปัญหาที่แท้จริง

- ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/แต่ละด้าน วิเคราะห์รายมาตรฐาน ตัวชี้วัดที่ต้องพัฒนาเร่งด่วนของสถานศึกษาแต่ละแห่ง พร้อมจัดกลุ่มคุณภาพตามผลการประเมิน (กลุ่มคุณภาพ 4 กลุ่มได้แก่ กลุ่มดีมาก กลุ่มดี กลุ่มพอใช้ และกลุ่มปรับปรุง) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาและกำหนดกลยุทธ์ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระดับสถานศึกษา ที่สอดคล้องสาเหตุของสภาพปัญหา

3) จัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาสำหรับพัฒนาครูหรือการดำเนินงานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT)

4) การประชาสัมพันธ์ สื่อสาร และสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาข้าราชการครูและบุคลากรในสังกัด ตลอดถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่เกี่ยวกับการสอบ (O-NET/NT/RT) และ

ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่แผนผังโครงสร้างข้อสอบ (Test Blueprint) ไปยังสถานศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่ใช้ออกข้อสอบ และวางแผนการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ

- การจัดประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจและสร้างความตระหนักแนวทางการทดสอบระดับชาติ

(O-NET/NT/RT) รูปแบบข้อสอบ ลักษณะข้อสอบให้สถานศึกษารับทราบ และส่งเสริม สนับสนุนให้คำปรึกษาในการเตรียมความพร้อมการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT)

- การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการทดสอบระดับชาติสู่สาธารณชนเกี่ยวกับความสำคัญจำเป็นของการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยให้ความสำคัญกับการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน

5) การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน

5.1) พัฒนาครูและระบบการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนที่สอดคล้องสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ดังนี้

- การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล โดยเน้นแบบสอบอัตนัย การตรวจข้อสอบ ที่ได้มาตรฐานตามแนวการสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) รูปแบบข้อสอบที่เน้นการคิดวิเคราะห์

- พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลตามแนวทางการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ

- ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การสอนแบบโครงการ (Project based learning) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) และการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT)

5.2) การส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้แบบสอบอัตนัยและข้อสอบที่วัดการคิดระดับสูง เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดแบบมีวิจารณญาณ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและเตรียมการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT)

5.3) การจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาในการจัดสอบ Pre O-NET/NT/RT เพื่อสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับรูปแบบของข้อสอบ แนวทางในการตอบ รวมทั้งเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการทำแบบทดสอบให้แก่ผู้เรียน และนำผลการทดสอบ Pre O-NET/NT/RT จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลหรือรายกลุ่มต่อไป

6) การวางระบบการพัฒนา และการส่งเสริมสนับสนุนด้านการวัดและประเมินผลในสถานศึกษา

6.1) การนำหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพด้านการวัดผลและประเมินผลมาใช้ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับเขตพื้นที่และระดับสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT)

6.2) การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาเป็นวิทยากรแกนนำระดับเขตพื้นที่และระดับสถานศึกษา สำหรับการพัฒนาครู เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT)

6.3) การส่งเสริมให้สถานศึกษาและครูสร้างเครือข่าย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและในระดับสถานศึกษาในลักษณะของ สถานศึกษาคู่พัฒนา

7) การวิเคราะห์เชิงนโยบายด้านการพัฒนาครู และบุคลากรการศึกษา ศึกษา เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน นำไปใช้ในกรอบแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

8) การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และให้เหมาะสมกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ของโลกท่ามกลาง บริบทที่สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา

2. ระดับสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติที่มีหน้าที่ในการให้บริการจัดการศึกษากับผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้มีผลผลิตทางการศึกษาที่มีปริมาณและคุณภาพเป็นไปตามนโยบายการจัดการจัดการศึกษาของต้นกัต ส่วนกลาง และประเทศ จึงควรพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ดังนี้

1) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis หรือเทคนิคอื่น ๆ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในระยะกลางและระยะสั้น (แผนพัฒนาการจัดการศึกษา/แผนปฏิบัติการประจำปี) มีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนบริบทและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2) การจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และระดับโรงเรียน ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ในการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) เพื่อใช้ในการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

3) การวิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) เพื่อนำไปใช้โดยดำเนินการ ดังนี้

- วิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าร้อยละ 50 หรือต่ำกว่าเป้าหมายของสถานศึกษา และหรือต่ำกว่าระดับประเทศ/สังกัด/จังหวัด/เขตพื้นที่/ขนาดโรงเรียนเดียวกัน พร้อมกับวิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) ปีที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อนำมากำหนดเป้าหมายในการวางแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคะแนน (O-NET/NT/RT)

- วิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ที่ต้องพัฒนาเร่งด่วนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

- วิเคราะห์ สภาพปัญหา ประเด็น/สาเหตุของปัญหาที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำ

- จัดกลุ่มคุณภาพของผู้เรียนตามผลการวิเคราะห์และประเมิน (กลุ่มคุณภาพ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มดีมาก กลุ่มดี กลุ่มพอใช้ และกลุ่มปรับปรุง) เพื่อจัดทำแผนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระดับสถานศึกษา แล้วกำหนดกลยุทธ์และแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนของสถานศึกษาที่สอดคล้องสภาพ ประเด็น/สาเหตุของปัญหา

4) ประชาสัมพันธ์ สื่อสาร สร้างความเข้าใจกับครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการสอบ (O-NET/NT/RT) ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละบุคคล

- แผนผังโครงสร้างข้อสอบ (Test Blueprint) ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้กับผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ เพื่อสร้างความตระหนักรับรู้สาระสำคัญเป้าประสงค์การทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT) โดยเน้นการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน

- ชี้แจงแนวทางการสอบ O-NET/NT/RT รูปแบบข้อสอบ และลักษณะข้อสอบให้ครูครูรับทราบ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดที่ต้องใช้ออกข้อสอบ และวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบได้อย่างถูกต้อง

5) พัฒนาระบบการทดสอบและประเมินผลในชั้นเรียน ดังนี้

- การสร้าง และใช้เครื่องมือการวัด และประเมินผลที่หลากหลาย มีความสอดคล้องสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐาน/ตัวชี้วัด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ส่งเสริมการสร้างและใช้แบบทดสอบอัตโนมัติ เพื่อเตรียมการทดสอบระดับชาติ

(O-NET/NT/RT)

6) วางระบบการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และพัฒนาวิชาชีพครู

- การนำหลักสูตรสำหรับใช้ในการพัฒนาครู เพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาเป็นวิทยากร และแกนนำระดับสถานศึกษา

- จัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาครูและสนับสนุนแผนงาน โครงการเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการทดสอบระดับชาติ (O-NET/NT/RT)

- ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างเครือข่ายการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลทั้งภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

7) การสร้างบรรยากาศด้านการวัดและประเมินผลให้ปรากฏเป็นวัฒนธรรมของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

- ส่งเสริมการใช้หลักสูตรที่เน้นการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

(Assessment for learning)

- ปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมและเป็นปัจจุบัน
- นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการที่มุ่งพัฒนาครู และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการวัดและประเมินผลในสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

8) ควรมีการพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพสถานศึกษาและครูผู้สอนไม่ควรให้ความสำคัญกับผลการสอบ (O-NET/NT/RT) เพียงอย่างเดียว เนื่องจากเป้าหมาย/บริบทของโรงเรียนในแต่ละสังกัดมีความแตกต่างกัน เช่น สถานศึกษาบางแห่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมด้านการอยู่ร่วมกันกับสังคมและส่งเสริมความสามารถด้านการแสดง ดนตรี กีฬา ฯลฯ โดยเป้าหมายของผู้เรียนมิได้มุ่งเน้นการสอบ (O-NET/NT/RT) ที่ต้องเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยเพียงอย่างเดียวจึงอาจส่งผลให้คะแนนสอบ (O-NET/NT/RT) ของผู้เรียนไม่สูงมากนัก ดังนั้น ควรมุ่งเน้นจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาความรู้ตามแนวทางพหุปัญญา ตามศักยภาพของตนเอง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับสังคม และผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และใช้แนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

9) สนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้วยรูปแบบและกิจกรรมที่หลากหลาย

10) พัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการให้สู่ความเป็นเลิศ โดยการวิจัยเพื่อพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน ด้วยการสร้างความตระหนักในกระบวนการคิดเชิงวิจัยให้กับบุคลากรได้เห็นความสำคัญของงานวิจัยและการนำไปใช้ประโยชน์ พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยชั้นเรียนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทุกคนให้มีการทำงานวิจัย ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนทัศน์ใหม่ ในการจัดการศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบัน หรือในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ผลการทดสอบ NT ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ด้าน

สาระการเรียนรู้	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	ปีการศึกษา 2565

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ผลการทดสอบ NT ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ด้าน

มาตรฐานการเรียนรู้	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	ปีการศึกษา 2565

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ผลการทดสอบ NT ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ด้าน

ตัวชี้วัด	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	ปีการศึกษา 2565

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ผลการทดสอบ RT ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ด้าน

ประเภทของการอ่าน	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	ปีการศึกษา 2565

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ผลการทดสอบ RT ที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ด้าน

ประเภทของการอ่าน	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	ปีการศึกษา 2565

ตัวอย่างแบบฟอร์มการจัดทำแผนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประเด็นปัญหา ที่ต้องการพัฒนา	วัตถุประสงค์	โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ

ผลการทดสอบปีการศึกษา 2563-2565

<https://drive.google.com/drive/folders/1suu3rROioCQgjEke8iiNTqWban0DFH6U?usp=sharing>

แบบประเมินตนเองในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET/NT/RT

โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน.....

คำชี้แจง โปรดให้ท่านประเมินโดยใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่างให้ตรงกับระดับคุณภาพของการประเมินผลการปฏิบัติงาน/การดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งมีข้อชี้แจงเพิ่มเติมดังนี้

- กำหนดเกณฑ์ตัดสินคุณภาพแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ	แปลคุณภาพ
4.51 – 5.00	5	ดีเยี่ยม
3.51 – 4.50	4	ดีมาก
2.51 – 3.50	3	ดี
1.51 – 2.50	2	พอใช้
1.00 – 1.50	1	ปรับปรุง

- การพิจารณาให้ระดับคุณภาพ

ระดับ 5 มีแผน/คู่มือ/คำสั่ง หรือเอกสารที่สะท้อนว่ามีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องทุกปี มีผลงาน/ผลการปฏิบัติงานได้รับการยอมรับเป็นที่ประจักษ์

ระดับ 4 มีแผน/คู่มือ/คำสั่ง หรือเอกสารที่สะท้อนว่ามีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องทุกปี

ระดับ 3 มีแผน/คู่มือ/คำสั่ง หรือเอกสารที่สะท้อนว่ามีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

ระดับ 2 มีแผน/คู่มือ/คำสั่ง หรือเอกสารที่สะท้อนว่ามีการดำเนินงาน

ระดับ 1 ไม่ปรากฏแผน/คู่มือ/คำสั่ง หรือเอกสารที่สะท้อนว่ามีการดำเนินงาน

รายการ	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. การสร้างความเข้าใจ (Understanding) มีการศึกษาผลการทดสอบ O-NET/NT/RT รายบุคคล ระดับโรงเรียน ย้อนหลัง 3 – 5 ปี วิเคราะห์หาสาเหตุและปัญหา กำหนด แนวทาง และจัดทำแผนยกระดับโดยมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย					
2. การพัฒนา (Development) มีการประชุมบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในการนำแผนยกระดับไปสู่การปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) การถอดบทเรียน					
3. การปฏิบัติ (Operation) ครูมีการจัดการเรียนการสอน วัดและประเมินผลตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตร และตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของการทดสอบ ระดับชาติ/ Active Learning การนิเทศ ติดตาม					
4. การสร้างเครือข่าย (Network) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ในระดับชั้นเรียน/ระดับโรงเรียน/ระดับ กลุ่มโรงเรียน					
5. ผลความสำเร็จ ครู/สถานศึกษามี Best Practice ในการขับเคลื่อนการยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
คะแนนเฉลี่ย					
ระดับคุณภาพ					

จุดเด่น/ชื่อนวัตกรรมที่ใช้การขับเคลื่อน

.....

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน/ผู้นิเทศ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายพรชัย โปคันโย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. นายธวัชชัย คำวงศ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
3. นายพิจิตร พรหมจรรย์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
4. นางกรรณิกา บุลสถาพร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
5. นางเอี่ยมพรพิชญ์ แสงศิลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

คณะบรรณาธิการ

1. นางเอี่ยมพรพิชญ์ แสงศิลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
2. นางสาวสมาพร วงษ์ศรีแก้ว ศึกษานิเทศก์
3. นายวินัย อสุณี ณ อยุธยา ศึกษานิเทศก์
4. นางกาญจนา อัลพีทเบิร์ก ศึกษานิเทศก์
5. นางนุตติยา อาชานอก ศึกษานิเทศก์
6. นางจารุวรรณ แจ่มเสียง ศึกษานิเทศก์
7. นางเสาวภา สมศรี ศึกษานิเทศก์
8. นางวิมลรัตน์ อุันทานนท์ ศึกษานิเทศก์
9. นายณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม ศึกษานิเทศก์
10. นางจิรนาถ อินแสง ศึกษานิเทศก์
11. นางรมย์ชลิ ปาระแก้ว ศึกษานิเทศก์
12. นางกานต์ทิศา อ้วนอินทร์ ศึกษานิเทศก์
13. นางณัฐธิญา เคนทุม ศึกษานิเทศก์
14. นายพิมล ป้องเรือ ศึกษานิเทศก์
15. นางสาวรัตน์วดี อินทะกนก ศึกษานิเทศก์
16. นางณัฐภูมิมา ศรีพรหมษา ศึกษานิเทศก์
17. นางสาวดวงใจ บุญมีประเสริฐ ศึกษานิเทศก์
18. นางสาวอณาวีล สุไชยชิต ศึกษานิเทศก์
19. ว่าที่ร้อยตรีหญิงกัลยกร พรมนาไร่ ศึกษานิเทศก์

ผู้เรียบเรียงข้อมูล/ออกแบบปก/จัดทำรูปเล่ม

1. นางรมย์ชลิ ปาระแก้ว หัวหน้ากลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา
2. นางสาวดวงใจ บุญมีประเสริฐ ศึกษานิเทศก์
3. ว่าที่ร้อยตรีหญิงกัลยกร พรมนาไร่ ศึกษานิเทศก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
7/7 ถนนโพศรี ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000
โทร. 042-246664 WWW.UDN1.GO.TH